

kirkkomme LÄHETYS

Lähetystyö muuttuvassa maailmassa

- ◆ Lähetystyön uudet avaukset
- ◆ Lähetystyö eri kulttuurien konteksteissa

Lähetystyö muuttuvassa maailmassa

Tässä numerossa esitellään lähetystyötä eri uskontojen ja kulttuurien kontekstissa sekä tarkastellaan lähetystyön esteitä ja edellytyksiä.

164 000 kristittyä kuolee marttyyrina tänä vuonna eri puolilla maailmaa. Kristittyjen vainoja tämän hetken maailmassa tarkastelee Seppo Väisänen. Sivu 4.
Kuva: Philippe Gueissaz

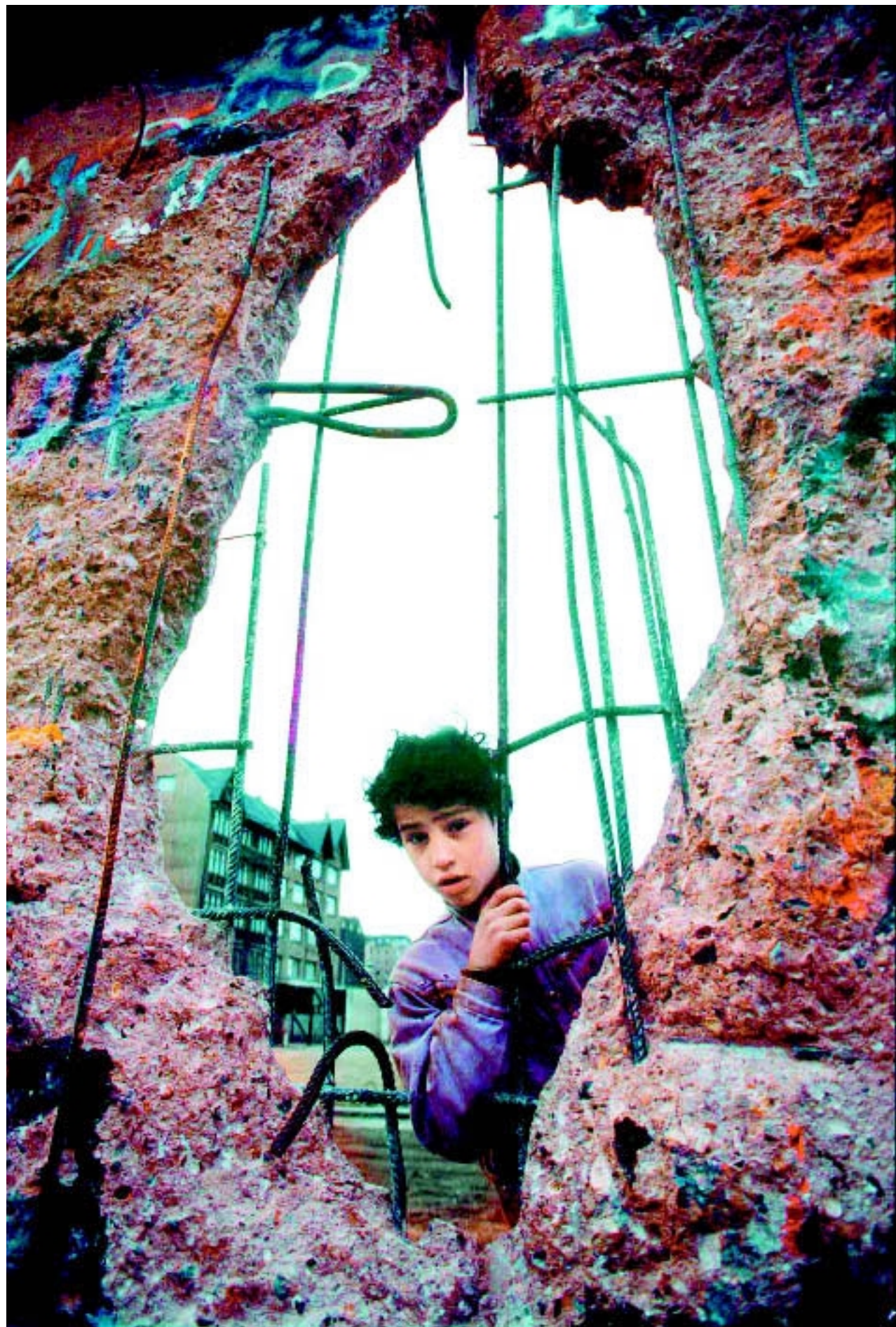
Jumalan antamat lupaukset toteutuvat. "Jumala vie työnsä päätökseen", kirjoittaa Heikki Nurminen Raamatun tutkiskelussa. Sivu 13. Kuva: Timo Vasko

Iranilainen konteksti on täynnä yllätyksiä. Uskontodialogimatkalla tutustuttiin muinaiseen soturien sakraaliin urheilulajiin. Rummuttaja lukee samalla Alin eettisiä ohjeita.
Sivu 16. Kuva: Timo Vasko

Sisällys – Innehåll

Seppo Väisänen: Kristittyjen vainot - todellisuutta tänäänkin	4
Pääkirjoitus. Timo Vasko: Lähetystyön uusia mahdollisuuksia	7
Ledare. Missionens nya möjligheter	8
Paula Laajalahti: Sata Kiinan-vuotta	9
Päätoimittajan pöydältä. Hannu Paavola: Läsnaolon kipu	12
Raamattuopetus. Heikki Nurminen: Iankaikkinen isä	13
Virpi Soveri: Lähetystyö Japanissa on kivisen maan kaivamista	14
Timo Vasko: Luterilaiset ja shiialaiset aloittivat uskontokeskustelun	16
Pekka Mäkipää: Islamin haaste - lähetystyön esteitä ja edellytyksiä	20
Kolumni. Elisabet Elo: Muutos - uhka vai liittolainen?	23
Vuokko Vänskä: Tasavertaiseen kumppanuuteen. Namibian ja	
Suomen kirkot ruohonjuuritason yhteistyöhön	24
Pekka Hiltunen: Suomalainen moniuskonnollisuus	26
Matti Korpiaho: Euroopan toivo on Kristuksessa	29
Juhani Koivisto: Luterilaisuus juurtunut kaikille mantereille	31
Martti Pitkänen: Cityseurakunta evankelioi kohtaamalla	34
Pekka Hiltunen: Uskontodialogi etenee Thaimaassa	36
Kirsti Sirviö: ”Sparraa parempi startti maailmalle.”Kirkon	
lyhytaikaisiin ulkomaantehtäviin suuntaavien koulutus käynnistyi	38
Kirja-arvostelut	39

*Berliinin muurin murtuminen merkitsi kristityille vapautta kommunismista.
Kuva: Philippe Queissaz.*

Kristittyjen vainot – todellisuutta tänäänkin

Ovatko kristittyjen vainot taaksejäänyttä historiaa, josta voimme lukea ja katsella dokumentteja, mutta jota ei enää esiinny? Päinvastoin. Elämme tällä hetkellä ehkä kirkkohistorian laajinta kristittyjen vainon aikaa.

Seppo Väisänen

Kristinuskoa on kautta vuosisatojen pyritty kitkemään pois. Eriasteisia vainoja on esiintynyt toistuvasti. Joskus ne ovat olleet hyvin suppeita, johonkin tiettyyn kristittyjen ryhmään kohdistuneita paikallisia sortotoimenpiteitä, jotka ovat ehkä kestäneet vain vähän aikaa. Toisinaan taas on ollut kyseessä laajamittainen, systemaattisesti toteutettu kristillisen kirkon eliminointiyritys, joka on saattanut jatkua tietyllä alueella vuosikymmenien, jopa vuosisatojen ajan.

Monissa maissa tilanne on muuttunut paremmaksi. Vuosia vainottu Kiinan kirkko kasvaa. Ateistiseksi julistautunut Albania on avautunut, ja siellä on voimakkaasti kasvava ja aktiivisesti yhteiskunnassa toimiva kristillinen kirkko.

Voimmeko tuodittautua siihen uskoon, että oman aikamme kristityt eri puolilla maailmaa saavat nyt viettää turvallista ja rauhallista elämää kenenkään ulkopuolisen ahdistamatta – aivan kuten me lintukodossamme Suomessa? Jos ajattelempa näin, olemme perusteellisesti väärässä.

Vainojen aika on nyt

Eräiden arvioiden mukaan elämme kirkkohistorian laajinta kristittyjen vainon aikaa. Tämä tosiasia jää helposti meiltä suomalaisilta unohduksiin ihastellessamme lähialueillamme tapahtuneita rajuja muutoksia. Venäjän avautuneista ovista ovat tavalla tai toisella käyneet sisään ilmeisesti kaikki suomalaiset lähetysjärjestöt ja paikalliset seurakunnat tekevät kilvan ”lähetys-

matkoja” itänaapuriin.

Tosiasia kuitenkin on, että eri puolilla maailmaa kristittyjä vainotaan jatkuvasti. Yksinomaan vuonna 2002 arvioidaan 164 000 kristityn kärsivän marttyyrikuoleman. Tieto perustuu David B. Barrettin ja Todd M. Johnsonin laatimaan tuoreimpaan maailmanlähetysten tilastoon (Status of Global Mission 2002). Vaikka kyseessä ovatkin arviot, ne antavat meille jonkinlaista suuntaa vainojen laajuudesta.

Vainojen todellisuus nykypäivänä jää meiltä unohduksiin ehkä myös siksi, että niitä esiintyy eri alueilla ja eri muodoissa kuin esimerkiksi vielä 1970- ja 80-luvuilla. Tuolloin saimme paljonkin tietoa erityisesti kommunistimaissa tapahtuvista vainoista. Tällä hetkellä kristityt ovat ehkä kaikkein suurimman painostuksen ja suoranaisen vainon kohteina eräissä muslimimaissa. Vainoja esiintyy paikka paikoin edelleen myös Kiinassa, jossa etenkin rekisteröitymättömät kotiseurakunnat ovat saaneet eräillä paikkakunnalla kokea kovia. Kommunistien hallitsemisessa Vietnamin ja Pohjois-Koreassa kristityt elävät jatkuvasti hyvin ahtaalla, oman maansa hallituksen vainoamana vähemmistönä. Jopa nyky-Venäjältä kantautuu viestejä evankelisten kristittyjen vainoista, joiden takana ei kuitenkaan ole enää hallitus vaan eräät ääriortodoksit.

Nimellistä uskonnonvapautta

Useissa maissa on virallisesti voimassa uskonnonvapaus. Käytäntö on kuitenkin muodostunut

usein hyvin toisenlaiseksi. Näin on tilanne myös Sudanissa. Kun Sudanin Kirkkojen Neuvosto järjesti maan pääkaupungissa Khartumissa pääsiäisenä 2000 suuren pääsiäistapahtuman, muslimien hämmästykseksi tapahtumaan osallistui 210.000 ihmistä. Kun vastaavaa tapahtumaa suunniteltiin pääsiäiseksi 2001, paikalliset islamistit painostivat, jotta tapahtuma peruutettaisiin.

Kuluneen vuoden aikana Sudanin hallitus on voimistanut kristittyjen vastaista toimintaansa. Vaino kohdistuu erityisesti niihin muslimeihin, jotka ovat kääntyneet kristityksi. Sudanissa on säädetty laki, jonka mukaan islamista luopuminen on kuolemanrangaistuksella rangaistava rikos.

Kun Alladin Mohammed (silloin 23-vuotias) tuli kristityksi 11 vuotta sitten, hänet erotettiin yliopistosta ja samalla hän joutui oman perheensä hylkäämäksi. Muutamaa vuotta myöhemmin hän onnistui pääsemään erään ulkomaisen, arabiankielisen kristillisen seminaarin opiskelijaksi. Hänet kuitenkin tuotiin väkisin takaisin Sudaniin kesäkuussa 2001, kun paikalliset muslimiviranomaiset olivat saaneet tietää hänen olevan muslimiluopio.

Alladin vangittiin välittömästi Khartumin lentokentällä ja häntä syytettiin islamista luopumisesta. Häntä pidettiin eristyksissä, kidutettiin ja hänet määrättiin kääntymään takaisin islaminuskoon. Syyskuussa 2001 hänet vapautettiin terveyssyistä, mutta hänen oli ilmoitauduttava päivittäin viranomaisille. Tammikuussa 2002 turvallisuuspoliisi pysäytti Alladinin hänen ollessaan nousemassa Ugandaan lähtevään lentokoneeseen: hänen väitettiin olevan rikollinen. Pidätysaikana hänelle annettiin huumaavia lääkeruiskeita.

Helmikuun 2. päivänä 2002 Alladin Mohammed yritti päästä Keniaan, jossa hän suunnitteli jatkavansa teologian opiskelua – mutta jälleen hänet pidätettiin ja hänelle määrättiin päivittäinen raportointivelvollisuus. Nyt Alladin elää piilossa, viranomaisien jatkuvasti etsimänä ”lainsuojattomana”.

Kristityt Abu Sayyaf -ryhmän kourissa

Filippiinien eteläosassa toimiva ääri-islamilainen Abu Sayyaf -ryhmä tuli vuoden 2001 aikana Suo-

messakin erittäin tunnetuksi panttivankidraaman yhteydessä. Vähemmälle huomiolle on jäänyt se, että muun rikollisen toiminnan ohessa Abu Sayyafin terroriteot kohdistuvat erityisesti paikallisiin kristittyihin. Heidän sieppaamiensa panttivankien joukossa on ollut paljon filippiiniläisiä kristittyjä, joista monet on joko raa’asti tapettu tai he ovat saaneet surmansa Filippiinien armeijan yrittäessä vapauttaa panttivankeja.

Amerikkalainen lähettipariskunta Martin ja Cracia Burnham oli Abu Sayyahin vankina vuoden. Martin Burnham sai kesäkuussa surmansa ja Cracia jäi eloon vaikeasti haavoittuneena. Heidän kanssaan vankina ollut filippiiniläinen kristitty Ediborah Yah löydettiin myös kuolleen.

Abu Sayyafin on arveltu olleen myös 21.4.2002 tapahtuneen pommiräjähdyksen takana. Tuolloin Mindanao-saaren General Santos –nimisessä, pääosin kristittyjen asuttamassa kaupungissa tapahtui tuhoisa pommiräjähdyssarja, jossa kuoli 14 ihmistä ja 60 loukkaantui vakavasti.

Kansainvälinen rukouspäivä

Eri tahot ovat kiinnittäneet huomiota uskonnonvapauskysymyksiin. Muun muassa Suomen Lähetysseura on julkaissut vihkosien ”Ihmisoikeudet lähetystyössä”.

World Evangelical Alliance (WEA) on kansainvälisen kristittyjen yhteysjärjestö, jonka sisällä toimii muun muassa uskonnonvapauskomissio. Sitä johtaa suomalainen rovasti Johan Candelin.

Komissio järjestää vuosittain Kansainvälisen rukouspäivän vainotun seurakunnan puolesta (International Day of Prayer for the Persecuted Church, IDOP). Tänä vuonna tuota rukouspäivää vietetään sunnuntaina joko marraskuun 10. tai 17. päivä tai vaihtoehtoisesti rukousviikkona koko kyseisen ajan.

Suomessa rukouspäiväksi on sovittu 17.11.2002. Tuona Valvomisen sunnuntaina maamme eri kirkkoissa ja seurakunnissa toivotaan muistettavan eri puolilla maailmaa uskonsa tähden vainottuja veljiämme ja sisariamme. Lisäinformaatiota IDOP-päivää varten saa internetistä osoitteesta www.idop.org

*Kirjoittaja on Kansanlähetyksen
lähetysteologi*

Lähetystyön uusia mahdollisuuksia

Seuraavilta sivuilta avautuu ikkuna maailmaan, jossa nyt elämme. Sitä leimaa lähetystyön kannalta yhtäältä globaalien toimintaympäristön jatkuva voimakas muutostila, toisaalta kristittyjen neuvokas toiminta etsittäessä kuhunkin kontekstiin ja kulttuuriin sopivaa, teologisesti perusteltua toimintastrategiaa. Näistä saamme välähdyksiä eri puolilta maailmaa.

Kiinan kirkko kasvaa Jumalan armosta voimakkaasti näinä vuosina, ja nimenomaan Kiinan omien kansalaisten toimesta. Kiinan kirkkoa pyrittiin pitkään kasvattamaan ulkomaisin voimin. Vuosisatojen kuluessa kristinuskon vaikutteita saapui Kiinaan monia kanavia pitkin.

Kiinan protestanttiset kristityt sulautuivat itsenäiseksi kansalliseksi kirkoksi sotien sekä monien kansainvälisten ja yhteiskunnallisten myllerrysten, kuten kulttuurivallankumouksen, johdosta. Nyt kirkko vastaa itse hallinnosta, taloudesta, julistustyöstä ja teologisesta koulutuksesta. Se toimii edelleen paikoitellen vaikeissa ihmisolo-olosuhteissa evankeliumin levittäjänä noin 1300 miljoonan kiinalaisen keskuudessa kom-

munistisessa valtiossa, joka suuntautuu kohti länsimaista talousajattelua ja käytäntöä.

Kun Kiina alkoi avautua 1970-luvulla, Suomen Lähetysseura sai yhteyksiä kiinalaisiin kristittyihin. Suomen kirkon arkipiispat vahvistivat yhteyksiä vierailuil-

laan vuosina 1986 ja 2000. Myös Suomessa on vieraillut useita kiinalaisia kristittyjä. Nykyään Kiinan katolisessa kirkossa on 10-20 miljoonaa jäsentä ja protestanttisessa kirkossa ja kotiseurakuntaliikkeessä 15-30 miljoonaa kristittyä. Monet heistä haluaisivat valmistua seurakuntiin työntekijöiksi, jos vain opiskelu olisi mahdollista. Tämän vuoksi on erittäin tärkeää, että nyt tullaan teologisten seminaarien toimintaa esimerkiksi Beijingissä ja Shanghaissa. Näin vahvistetaan kiinalaisten omaa julistustyötä. He levittävät evankeliumia Kristuksesta sanoin ja teoin oman kansansa keskuuteen. Seuraukset tulevat olemaan maailmanhistoriallisia, kun tämä vielä pieni joukko kasvaa herätyksissä voimakkaasti Pyhän Hengen voimasta ja sanoma tulee vastaanotetuksi Kiinan satojen miljoonien kansalaisten keskuudessa. Kiinasta lähtee aikanaan myös lukuisia lähetystyöntekijöitä maailmalle. On entistä ajankohtaisempaa avustaa ja muistaa esirukouksissa Kiinan tilannetta.

Suomessa kirkon lähetystyön neuvottelukunnan rohkeasti uusia näköaloja avaava väliraportti "Kirkon lähetystehtävä" on juuri ilmestynyt. Ehdotuksen mukaan kirkkohallitus, kirkon seitsemän lähetysjärjestöä ja Kirkon Ulkomaanapu perustaisivat yhteisen säätiön, joka kuuluu kirkon rakenteeseen. Kirkon lähetystyön keskuksen tilalle perustettava säätiö hoitaisi kirkon lähetystyötä ja kansainvälistä diakoniaa. Väliraportista kaivataan keskustelua, johon voit osallistua perehtymällä raporttiin osoitteessa www.evl.fi/kkh/kuo/klk/ ja antamalla palautetta neuvottelukunnan sihteerille (markku.antola@evl.fi). Näin voit itse olla vaikuttamassa vielä kaksi vuotta jatkuvaan työskentelyyn.

Timo Vasko (timo.vasko@evl.fi)
*Lähetysteologi, missiologian dosentti
Kirkon lähetystyön keskus*

Missionens nya möjligheter

På sidorna som följer öppnar sig ett fönster till den värld vi nu lever i. Från missionens synpunkt sett präglas den å ena sidan av ett tillstånd av ständig förändring i den globala verksamhetsmiljön och å andra sidan av de kristnas rådiga verksamhet i att finna en verksamhetsstrategi som är teologiskt motiverad och lämplig för varje kontext och kultur. Vi får glimtar från dessa länder i olika delar av världen.

Av Guds nåd växer kyrkan i Kina dessa år kraftigt och uttryckligen genom Kinas egna medborgares försorg. Under lång tid försökte man med utländsk kraft få kyrkan i Kina att växa till. Under århundraden nåddes Kina av kristen influens via många kanaler. På grund av många internationella och samhällsliga krig och tumult så som kulturrevolutionen, smälte Kinas kristna protestanter samman till en självständig nationell kyrka. Nu svarar kyrkan själv för förvaltning, ekonomi, förkunnelse och teologisk utbildning. Den arbetar fortfarande ställvis under svåra människorättsliga förhållanden som spridar av evangelium bland ca 1 300 miljoner kineser i en kommunistisk stat som inriktar sig på västerländskt ekonomiskt tänkesätt och ekonomisk praxis. Då Kina på 1970-talet började öppnas fick Finska missionssällskapet kontakt med kinesiska kristna.

Kyrkans i Finland ärkebiskopar befäste kontakterna

med sina besök åren 1986 och 2000. Många kinesiska kristna har även besökt Finland. För närvarande har Kinas katolska kyrka 10-20 miljoner medlemmar medan det i hemförsamlingsrörelsen finns 15-30 miljoner kristna. Många av dessa skulle önska utbilda sig till församlingsarbetare om det bara skulle finnas möjlighet att studera. Det är därför synnerligen viktigt att vi nu stödjer verksamheten i de teologiska seminarierna i t.ex. Beijing och Shanghai. Sålunda stärker vi kineserna i deras förkunnande. De sprider med ord och gärning evangeliet om Kristus bland sitt eget folk. Verkningarna av detta kommer att vara världshistoriska då denna ännu lilla skara växer kraftigt genom väckelserna av den Heliga Andens kraft och budskapet blir mottaget bland Kinas hundrade miljoner medborgare. I sinom tid kommer även talrika missionärer från Kina att åka ut i världen. Att hjälpa och i förböner tänka på situationen i Kina är nu aktuellt än någonsin.

Vår kyrkas Delegations för kyrkans mission mellanrapport "Kyrkans missionsuppdrag" som oförväget öppnar nya vyer har just utkommit. Enligt ett förslag skall kyrkostyrelsen, kyrkans sju missionsorganisationer och Kyrkans Utlandshjälp stifta en gemensam stiftelse som hör till kyrkans struktur. Denna stiftelse som skulle stiftas för att ersätta Kyrkans central för mission skulle sköta kyrkans mission och den internationella diakonin. Diskussion om mellanrapporten behövs och du kan delta i den genom att sätta dig in i rapporten på adressen www.evl.fi/kkh/kuo/klk/ och genom att ge feedback till delegationens sekreterare (markku.antola@evl.fi). På detta sätt kan du själv påverka arbetet som ännu pågår i två år.

Timo Vasko (timo.vasko@evl.fi)
Missionsteolog, docent i missiologi
Kyrkans central för mission

Kiina avautuu askel askeleelta. Pyhä Henki toimii. Kirkollamme on lähes 50 000 kirkkorakennusta ja jumalanpalveluspaikkaa. Kuva Ann-Christine Marttinen.

Sata Kiinan-vuotta

Paula Laajalahti/SLS

”Kaikenlaisesta ulkonaisesta huonosta elämästä on lakettava.”

”Asianomaisen täytyy ehdottomasti luopua epäjumalanpalveluksesta kaikissa sen muodoissa. Hänen tulee osata ja ymmärtää Lutheruksen Vähän katekismuksen sekä raamatunhistorian pääkohdat.”

Tämäntapaisia ohjeita annettiin Kiinassa 1900-luvun alussa kasteoppilaita varten, kun nämä halusivat liittyä kristillisen seurakunnan jäseniksi. Suomen Lähetyseura oli aloittanut lähetystyön Luoteis-Hunanissa vuonna 1902. Ensimmäisinä työntekijöinä saapuivat pastori Hannes Sjöblom ja vaimo Ellen. Suomen Vapaakirkko oli lähettänyt työntekijöitään Kiinaan jo kymmenen vuotta aiemmin.

1800-luvulla länsimaat pakottivat Kiinan avautumaan voimakeinoin. Myös lähetysjärjestöille avautuivat työmahdollisuudet. Länsimaiset lähetysjärjestöt jakoivat Kiinan toimintapiireihin,

ja Suomen Lähetyseuralle osoitettiin Hunanin luoteisosan keskisestä Kiinasta. Ensimmäinen lähetysasema perustettiin Jinshin kaupunkiin.

Työntekijöitä tuli lisää, ja uusia lähetysasemia perustettiin. 1920-luvulla Lähetyseuralla oli pääasemat Jinhissä, Dayongissa, Cilissä ja Yongsunissa. Sivuasemia oli 49.

Seurakuntatyötä ja kouluja

Kirkkoja pidettiin auki aamusta iltaan, ja ohikulkijoilla oli mahdollisuus poiketa sisään koska tahansa. Sananjulistus jatkui päivittäin melkein taukoamatta. Kun seurakuntiin saatiin paikallisia työntekijöitä, kristinuskosta kiinnostuneet ohjattiin heidän luokseen.

Kirjat ja viisaus ovat arvostettuja Kiinassa. Raamattuja ja muuta kristillistä kirjallisuutta levitettiin pääasemien lukusaleissa ja saarnamatkoilla. Oma kirjallisuutta suomalaisilla oli vähän. Hannes Sjöblom käänsi raamatunhistorian ja Suo-

*Vuonna 1998 valmistunut Zhangjiajien kirkko seisoo nykyään paikalla, jossa aina-
kaan sijaitsi Lähetyseuran lähetysasema.
Kuva Ann-Christine Marttinen.*

messä käytetyn kristinopin. Myös Erland Sihvonen julkaisi useita teoksia kiinaksi.

Jinshissä avattiin poikakoulu vuonna 1903. Tyttöjen koulutuksessa Lähetysseura oli edelläkävijänä: Ellen Sjöblom aloitti tyttöjen opetusta Jinshissä. Hänen työtään jatkoivat Sanni Lampén ja Laura Nyberg (Pilvivuori). Kaksi vuosikymmentä myöhemmin kouluja oli 46 ja oppilaita 1600.

Diakoniaa

Ensimmäinen lääkäri Hannes Heikinheimo saapui Kiinaan vuonna 1907. Hän joutui kuitenkin pian palaamaan Suomeen terveydellisistä syistä. Sairaanhoidajat, kättilöt ja diakonissat vastasivat terveydenhuollosta pienillä klinikoilla.

Lääkäreistä pisimpään Kiinassa työskenteli Aino Ahde. Sairaita saattoi olla vastaanotolla päivittäin jopa 80. Lääkkeet valmistettiin omassa apteekissa. Oopiumpotilaita varten avattiin omia hoitopaikkoja. Kiinalaisia tyttöjä koulutettiin hoitotyöhön. Vuonna 1948 Jinshiin perustettu sairaala oli ainoa Li-joen laakson kolmelle miljoonalle asukkaalle.

Nälkävuosina lähetysasemilla vaadettiin ja ruokittiin kärsiviä. Lähetysasemien porteilta löytyi hylättyjä tyttövauvoja, mistä saivat alkunsa opokodit.

Luterilainen yhteistoiminta

Luterilainen teologinen seminaari perustettiin Shekouhun 1913. Se siirrettiin Hongkongiin vuonna 1948 ja toimii edelleen. Vuonna 1920 alueen kirkot sekä viisi lähetysseuraa liittyivät yhdeksi luterilaiseksi kirkoksi, joka tunnettiin nimellä ”Uskonvanhurskauden kirkko”. Samoihin aikoihin perustettiin myös luterilainen kustannusliike, toimitalo ja korkea-koulu.

Kiinan luterilaisen kirkon 7. yleinen kirkolliskokous ehti päättää syksyllä 1946 teologisen naisseminaarin avaamisesta seuraavana syksynä. Suomalainen teologi Vieno Saraste oli mukana seminaaria suunnittelevassa johtokunnassa. Sisällissota kuitenkin esti hankkeen toteuttamisen.

Sotien varjossa

Guomindang-puolueen ja kommunistisen puolueen väliset yhteenotot alkoivat seudulla 1920-luvun lopulla. Vuoristoalueilla ryöstelivät myös paikalliset rosvojoukot. Marraskuussa 1934 Dayongin asema hävitettiin kokonaan, vain kirkontorni jäi pystyyn. Kiinalaiset työntekijät jatkoivat työtä mahdollisuuksiensa mukaan myös levottomina aikoina.

Toisen maailmansodan aikaan tilanne oli vaikea. Lähetystyöntekijät eivät päässeet kotimaahan, eikä uusia työntekijöitä voitu lähettää. Sodan loputtua osa lähetystyöntekijöistä matkusti kotimaankaudelle Suomeen, osa palasi työpai-koilleen Hunaniin.

Vuonna 1949 Lähetysseura kutsui työntekijänsä pois Kiinasta. Pastorit Päivö Parviainen ja Väinö Kantele jäivät maahan omalla vastuullaan muiden lähdettyä. Kantele poistui maasta vuonna 1951. Parviainen jäi Hunaniin vielä kahdeksi vuodeksi.

Nykypäivän yhteistyö

Kiinan perustuslaki takaa uskonnonvapauden. Kristityt eivät jakaudu tunnustuskuntiin, vaan kirkko elää ns. tunnustustenjälkeistä aikaa. Kiinan kirkko vastaa itse hallinnosta, taloudesta ja julistustyöstä.

Kiinan avauduttua uudelleen 1970-luvun lopulla Suomen Lähetysseura saattoi ottaa yhteyttä kiinalaisiin kristittyihin. Myös Suomen evankelis-luterilainen kirkko on ollut aktiivinen yhteyksien luomisessa. Arkkipiispa John Vikström vieraili Kiinassa vuonna 1986, ja arkkipiispa Jukka Paarman Kiinan-vierailulla vuonna 2000 kirkot allekirjoittivat yhteistyösopimuksen.

Suomen Lähetysseura tukee Kiinan kirkon raamattukoulujen ja seminaarien toimintaa sekä kirkonrakennushankkeita. Ystävyyden säätiön kautta Lähetysseura on lähettänyt englannin-opettajia Kiinaan. Myös Ystävyyden säätiön ympäristönkehityshankkeet saavat tukea.

Kirjoittaja toimii Suomen Lähetysseuran Kiina-juhlavuoden koordinaattorina ja va. tiedottajana.

Läsnäolon kipu

Kesän kynnyksellä valmistui ainakin kaksi tärkeää kirkollista mietintöä, joissa luodaan kirkon toimintastrategiaa tuleville vuosille. *Läsnäolon kirkko* on mietintöluonnos Suomen ev. lut. kirkon visioksi ja strategiaksi vuoteen 2010 (teksti löytyy kirkon kotisivuilta www.evl.fi). Kirkon visio kiteytetään sanoihin *läsnäolon kirkko*, jolla viitataan sekä Jumalan läsnäoloon kirkossa että kirkon läsnäoloon maailmassa. Realistisesti todetaan: ”Kirkon suurin vaara tässä yhteiskunnallisessa tilanteessa on, että se jää raskaasti organisoiduksi perinteisten arvojen kannattajaksi, joka itse syrjäytyy ja kivettyy.”

Vision pohjan olevan *mission*, kirkon perustehtävän, sanotaan perustuvan lähetyskäskyyn (Matt. 28:18-20). Itse *mission* kuvaus ohitetaan kuitenkin valitettavan lyhyellä viittauksella luterilaiseen perinteeseen, joka määrittelee kirkon tehtäväksi sanan ja sakramenttien jakamisen eli armonvälineiden hoitamisen. Tältä osin mietintöluonnos tarvitsee ehdottomasti täydentämistä.

Aivan strategiaosan lopussa kappaleessa Suomi Euroopassa tulee esille jotakin sellaista, jonka tulisi mielestäni saada huomiota aikaisemmin ja enemmän tilaa: ”Myös yhteyksissään muihin kirkkoihin Suomen ev. lut. kirkon on oltava täydesti läsnä: kuunneltava, opittava ja tarvittaessa muututtava. Sen on suostuttava arvioimaan itseään toisten heittämissä valossa, vaikka se tekisi kipeääkin. Sen on myös erotettava riittävästi voimavaroja yhteistyöhön muiden kirkkojen kanssa ja priorisoitava tämä työ.”

Kirkon uutta viestintästrategiaa koskeva mietintö on nimeltään *Vuoropuhelun kirkko* (www.evl.fi). Se lähtee liikkeelle Jumalan puheeseen ja Sanaan sisältyvästä luomis- ja muutosvoimasta (viittaukset 1.Moos.1 ja Joh.1). Tästä Jumalan dynamisesta toiminnasta asiakirja saa johtajuuden koko kirkon viestinnälle. Vuoropuhelun kirkko paneutuu perusteellisemmin myös omaa maamme koskevaan uskonnolliseen muutokseen.

”Postmodernissa yhteiskunnassa yleistyy myös uskonnollinen moninaisuus ja tietty ’vakaumus-ten valintamymälä’-mentaliteetti. Jokainen ko-koaa oman uskonnollisen maailmankatsomuk-

sensa itselleen sopiviksi katsomistaan palasista sen sijaan, että valinta tapahtuisi esimerkiksi suurten maailmanuskontojen kokonaisvaltaisten elämäntulkintojen välillä.”

”Naapuriin asettuva toisen uskonnon tai postmodernin uskonnollisen paimentolaisuuden edustaja tulkitsee kristinuskoa valtaenemmis-työn kuuluvien kristittyjen arkisten kohtaamis-ten, sanojen ja tekojen perusteella. Eri uskonto-ten edustajien keskinäisessä vuorovaikutuksessa kysymys omasta uskonnollisesta vakaumuksesta ja identiteetistä nousee ajankohtaiseksi.”

”Samalla perinteiset kirkon lähetystyöhön liit-tyvät kysymykset avautuvat haastavina uudessa kontekstissa suomalaisessa paikallisseurakunnas-sa. Kysymys kirkon tehtävästä kuuluttaa Juma-lan valtakunnan tulemistä kaikkeen maailmaan, toisella tavalla uskova naapuri mukaan lukien, on muuttunut konkreettiseksi suomalaisen kan-sankirkon jäsenen henkilökohtaiseksi kysymyk-seksi.”

Onko kysymys kirkon tehtävästä muuttunut kirkon jäsenen henkilökohtaiseksi kysymykseksi? Pelkään, että sitä vaikeuttaa se tapa, jolla *Läsnäolon kirkko* -luonnoksessa kirkko kuvataan jäsenistään ja kaikista suomalaisista sittenkin ikään kuin ylä-tai ulkopuolelta käsin huolta kantavaksi, jäsenis-tään erilliseksi vastuun kantajaksi. ”Läsnäolo on kirkolle itselleen kuluttavaa ja raskasta. Kirkko joutuu jatkuvasti arvioimaan uskonsa perusteita ja erittelemään sitä, mikä sen perinteessä on luo-vuttamatonta.” - Kirkon jäseniä ei voi eristää kir-

kolle kuuluvalta läs-näolon kivulta ja taa-kalta. Siksi kirkon jä-senysstrategiaan tu-lisi selkeästi kirjata paitsi kirkon, myös sen jäsenten itseym-märyksen selkiyttä-minen ja vahvistami-nen.

Hannu Paavola
Kirkon lähetys sihteeri

Iankaikkinen isä

Lapsi on syntynyt meille, poika on annettu meille... Hänen nimensä on Ihmeellinen Neuvontuoja. Väkevä Jumala, Iankaikkinen Isä, Rauhan Ruhtinas.” (Jes. 9:5) Tämä on jouluyön messun vanhatestamentillinen teksti. Kun kirkko sijoittaa sen joulun sydämeen, taustalla on usko ja tunnustus, että profetia täyttyi Jeesuksen syntymässä jouluyönä.

Luther käsittelee vastasyntyneelle annettuja nimiä joulusaarnassaan ja huomauttaa, että hepreankielen sana *kara* merkitsee sekä kutsumista ja nimen antamista että julistamista ja saarnaamista. Hänen mukaansa profetiassa on nimityksiä, joiden mukaisesti Kristuksesta on saarnattava sekä häntä kiitettävä ja ylistettävä.

Tekstiimme sisältyy Jumalan ihmiseksi tulemisen ihme, josta Luther sanoo: ”Lapsi on syntynyt meille: tämä on todellinen ihminen, vaimosta syntynyt. Poika on meille annettu; tämä kuningas ei ole ainoastaan ihminen vaan myös oikea luontoperäinen Jumala.” Samalla tämä ihme kätkee sisäänsä kolminaisuuden salaisuuden.

Puhe ihmiseksi tulleesta jumalasta loukkaa juutalaisia ja muslimeita. 1960-luvulla pidetyssä työntekijäkokouksessa Jerusalemissa Israelin työn pioneeri Aili Havas piti aiheesta selventävän raamattutunnin. Hän puhui muun muassa siitä, että sanaa kolminaisuus ei ole Raamatussa. Me puhumme Isästä, Pojasta ja Pyhästä Hengestä,

koska Raamattu puhuu heistä yhtäläisin määrein ja samassa hengessä. Havas korosti myös, että kristinusko on monoteistinen, yksijumalainen uskonto, kuten Paavali kirjoittaa: ”Meillä on vain yksi Jumala, Isä. Hänestä on kaikki lähtöisin ja hä-

nen luokseen olemme matkalla. Meillä on vain yksi Herra, Jeesus Kristus. Hänen välityksellään on kaikki luotu, niin myös meidät. Mutta kaikilla ei tätä tietoa ole.” (1.Kor. 8:6-7)

Tätä emme pysty ymmärtämään emmekä sellittämään. Se ei olekaan tehtävämme. Me todistamme ja palvelemme, pidämme evankeliumia esillä. Uskon voi synnyttää vain Pyhä Henki.

Rajaton ja iankaikkinen ei mahdu järkeemme. Raamattu julistaa kuitenkin, että Jumala on iankaikkinen. Tämä sisältyy nimeen *Jahve*, jonka hän itse ilmoitti Moosekselle (2. Moos. 3:14; 6:2-5; 33:19-34:7). Nimi on heprean kielen olla-verbin aikamuodoista ’oli, on ja tulee olemaan’, mikä on yhtä kuin ikuinen. Jumala ilmoitti nimensä Moosekselle suuren vapautuksen yhteydessä. Abrahamille kerrottu 400 vuoden orjuuden aika oli kulunut. Jumala oli kuullut kansansa huudon. Vapautuksen hetki oli koittanut. Jahve-nimitys kertoo siitä, että Jumala muistaa lupauksensa ja on uskollinen. Hän vie työnsä päätökseen meidän kohdallamme (Fil. 1:6) ja Israelin kohdalla. Tähän tähtää 1900-luvun kirkkorukous: ”Siunaa omaisuuskansaasi Israelia.” Jahve-nimeen sisältyvät myös laupeus ja halu antaa anteeksi (2.Moos. 34:6-8).

Ikuista Jumalaa ei pieni ihminen voi nähdä eikä tajua. Ainoa Poika on hänet ilmoittanut (Joh.1:18). Joka on nähnyt Jeesuksen, on nähnyt Isän (Joh.14:9). Siksi lähetystyössä kerrotaan Jeesuksesta. Mitä paremmin opimme tuntemaan häntä, sitä paremmin opimme tuntemaan Iankaikkista Isää. Hänessä kiteytyy Raamatun sanoma.

”Joka uskoo Kristukseen, on jo ymmärtänyt Raamatun oikein (Luther).”

Teksti on tiivistelmä SLS:n vuosijuhlilla Hämeenlinnassa 8.6.2002 pidetystä raamattutunnista.

Heikki Nurminen

Kirjoittaja on toiminut SLS:n Israelin lähettinä ja Lähi-idän työn sihteerinä vuosina 1964-96.

Lähetystyö Japanissa on

"Puutarhassani olen oppinut, mitä on lähetystyö Japanissa. Työ täytyy tehdä kiviä kaivaen, polvillaan. Jokainen japanilainen kristitty on polvillaan rukoillen istutettu."

Vastakastettu herra Mori kirjoittaa nimensä kirkonkirjaan Shinsapporon kirkon alttarilla. Kuva: Virpi Soveri

Virpi Soveri

Kouluvierailulla eräässä lukiossa syntyi vilkasta keskustelua lähetystyön olemuksesta. Kerroin, minkälaista työtä me Japanin lähetit teemme. Silloin eräälle oppilaalle syntyi oivallus: "Mutta te Japanin lähetithän teette ihan oikeaa, aitoa lähetystyötä."

Olin iloinen tästä oivalluksesta, sillä kovin usein niin sanotut "lähetysystävätkään" eivät ymmärrä Japanissa tehtävää lähetystyötä. Tuo lukiolainen oivalsi, että lähetystyön perimmäisenä tarkoituksena on viedä pelastuksen sanoma Kristuksesta niille, jotka eivät vielä häntä tunne.

Yhteistyössä Japanin kirkon kanssa

Japanissa Evankeliumiyhdistyksen lähetit toimivat yhteistyössä Japanin evankelisluterilaisen kirkon kanssa. He saavat nimityksen työhön Japanin kirkolta, ja työn sisällöstä neuvotellaan paikallisen seurakunnan ja kirkkopiirin kanssa.

Sodan jälkeisessä henkisessä tyhjiössä kristinusko levisi nopeasti, ja suuri joukko japanilaisia nuoria ryhtyi papinvirkaan. Silloin lähes jokaisessa seurakunnassa oli sekä japanilainen pappi että ulkomaalainen lähetystyöntekijä. Lä-

kivisen maan kaivamista

hetin työ keskittyi uusien ihmisten tavoittamiseen.

Tällä hetkellä Japanin evankelisluterilaisessa kirkossa on 130 seurakuntaa, japanilaisia pappeja vain noin 90. Pieniä seurakuntia yhdistetään, ja yhä useammin myös lähetti saa vastuulleen japanilaisen seurakunnan tai kaksi. Kirkko on ehkä Japanin kansainvälinen työyhteisö, jossa ulkomaalainen on tasavertainen työntekijä japanilaisen kanssa. Tilanne edellyttää myös lähetiltä sitoutumista ja halua pitkäaikaiseen työhön.

Henkinen hätä lisääntynyt

Laman myötä henkinen hätä on Japanissa saanut hälyttäviä muotoja. Arvomaailman romahtaminen on rikkonut myytin Japanin virkamiesten lahjomattomuudesta, ja suuren luokan talousrikkokset ovat jokapäiväistä uutisaineistoa. Lohdutonta luettavaa ovat myös uutiset henkirikoksista sairaaloissa, opettajien harjoittamasta seksuaalisesta väkivallasta tai nuorten henkisestä tasapainottomuudesta. Levoton elämänmeno ja kiire ovat viemässä ihmiseltä ihmisyyden. Miten auttaa ihmisiä, jotka kulkevat kirkkojemme ohi, mutta eivät kuitenkaan poikkea sisään apua etsimään?

Useat suuret kirkkokunnat toimivat näkyvästi yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisemiseksi. Luterilaista kirkkoa on moitittu tässä suhteessa passiiviseksi. Japanin evankelisluterilainen kirkko ylläpitää sosiaalisia laitoksia, kouluja ja lastentarhoja ja sillä on muun muassa alkoholistityöhön erikoistunut diakoniakeskus Osakan pahimmalla slummialueella Kamagasakissa. Kirkon toiminnan painopiste on kuitenkin seurakuntatyössä. Se näkee tärkeimmäksi tehtäväkseen ihmisten hoitamisen Jumalan sanalla.

Seurakuntasuhde katkolla

Japanin yhteiskunnassa ja uskonnoissa näkyvä si-donnaisuus vaikuttaa luonnollisesti myös seurakuntaelämään. Monet haluavat säilyttää yhtey-

tensä siihen seurakuntaan, jossa hänet on kastettu, vaikka työn vuoksi joudutaan usein muuttamaan asuinpaikkaa. Uudella paikkakunnalla ei osata tai haluta etsiä seurakuntaa, ja niin yhteys kirkkoon jää muodolliseksi tai katkeaa kokonaan. Toisaalta ihmiset kiintyvät tiettyyn pappiin tai lähetystyöntekijään. Kun sitten työntekijä vaihtuu, jäädään pois, jos uusi ei miellytäkään. Jumalan ihme on kuitenkin se, että tässä mielettömässä maassakin on kristittyjä, jotka uskollisesti käyvät kirkossa ja antavat aikansa ja lahjansa seurakunnan palvelukseen. Yhtä suuri ihme on se, että edelleen on nuoria, jotka vastaavat Jumalan kutsuun ja lähtevät papin virkaan. He uskaltautuvat kulkea vastavirtaan ja kutsua muitakin mukaan.

Kiviä kaivaen, polvillaan

Kotini Shinsapporon pappilan vierellä on pienen pieni puutarha, pieni vääntynyt kirsikkapuu, muutama pensas ja pari kukkapenkkiä. Tässä puutarhassa olen oppinut, mitä on lähetystyö Japanissa. Maaperä on hedelmällistä, mutta sen päälle on ajettu karkeaa sepe-
liä. Jokaisen kukan ja pensaan olen istuttanut kiviä kaivaen, polvillaan. Ja polvillaan, kiviä kaivaen täytyy jokainen rikkaruoho ja voikukan juuri kitkeä huolellisesti pois.

Jokainen japanilainen kristitty on polvillaan rukoillen istutettu. Polvillaan, uskollisesti rukoillen on jokaista pientä seurakuntaa hoidettava. Jumalan armosta se kivenkin keskellä kukkii ja kantaa hedelmää.

Jokaista pientä seurakuntaa on hoidettava uskollisesti rukoillen.

*Kirjoittaja on Suomen Luterilaisen
Evankeliumiyhdistyksen lähetti,
Japanin Evankelisluterilaisen kirkon pastori*

Luterilaiset ja shiialaiset aloittivat uskontokeskustelun

Suomalainen delegaatio perehtyi kolmen monoteistisen uskonnon kannattajien elämään Iranissa, jossa islamilaisen vallankumouksen aatteiden läpäisemä valtiovalta valvoo tarkasti yhteiskunnallisia tapahtumia ja uskonnon harjoittamista.

Teksti ja kuvat: Timo Vasko

Shiialaisille on tärkeää parantaa julkisuuskuvaa esimerkiksi osallistumalla kulttuuri- ja uskonnolliseen dialogiin maailmalla. Iranissa halutaan uudenlaista vuoropuhelua ja shiialaisten kannalta sopivimpia ovat yhteydet muun muassa kristillisiin kirkkoihin ja yliopistoihin.

Kirkon ulkoasiain neuvoston islam-työryhmän delegaatio teki uskontodialogimatkan Iraniin 7.-14.4.2002. Siihen osallistuivat lähetysjohtaja Seppo Rissanen, prof. Jaakko Hämeen-Anttila, kehitysjohtaja Esko Kähkönen ja lähetysteologi, dosentti Timo Vasko. Matka tehtiin Iranin ulko-

ministeriön kutsumana ja sen aikana käytiin järjestetty kokopäiväinen uskontodialogi iranilaisten shiialaisten muslimien kanssa.

Matka merkitsi myös yhteyksien vahvistamista Suomessa asuvien iranilaisten muslimien kanssa. Verkostoituminen on ollut islam-työryhmän tavoitteena sen perustamisesta, vuodesta 1988 alkaen.

Matka oli kirkkohistoriallinen: Iranin shiialaiset kutsuivat luterilaisia uskontodialogiin maahan ensimmäistä kertaa. Kutsu osoitettiin Suomen evankelisluterilaisen kirkon edustajille. Aikaisemmin Iranissa olivat käyneet Moskovan ja Konstantinopolin patriarkaattien sekä Vatikaanin edustajat.

Vasemmalla: Esfahanissa, Iranissa sijaitseva Sininen moskeija on yksi muslimimaailman keskeisimmistä moskeijoista. Alue koostuu useista rakennuksista ja on laajuudeltaan 500 m x 160 m.
Oikealla: Teheranissa kristittyjen ja muslimien vuoropuheluun osallistuivat mm. elokuvatuottaja Fereshteh Taerpourm (vas.), prof. Mohsen Alviri, pääjohtaja ja vuoropuhelun isäntä Dr Mohammad Masjed Jame'i, lähetysjohtaja Seppo Rissanen, prof. Jaakko Hämeen-Anttila, teol.tri Esko Kähkönen ja dosentti Timo Vasko.

Uskonnot rauhan asialle

Varaulkoministeri Sadegh Kharrazin painotti kolmen monoteistisen uskonnon vastuuta maailman rauhasta ja piti merkittävänä monipuolisten suhteitten kehittämistä Suomen kanssa. Ulkoministeriön kulttuuriasiain koordinoinnin pääjohtaja Mohammad Masjed Jame'i korosti Suomen ainutlaatuista asemaa; hän tunsu hyvin suomen uskonnollista ja kulttuurista historiaa lännen ja idän kohtauspaiikkana. Itse hän piti islamilaista lakia tärkeänä arvoperustana, mutta oli samalla halukas asioiden uudelleen tulkitsemiseen nykyajan tarpeita silmälläpitäen.

Tapaaminen liittyi Iranin presidentti Seyed Mohammad Khatamin aloittamaan "sivilisaatioiden väliseen dialogiin". Seppo Rissanen tähdensi uskontodialogin edistävän yhteyksien rakentamista, muslimien ja kristittyjen toistensa parempaa ymmärtämistä ja konfliktitilanteiden ennaltaehkäisemistä.

"Tarvitsemme dialogia lännen kanssa"

Teheranissa 9.4. pidetyn uskontodialogin järjestäjänä toimi Iranin ulkoministeriön kulttuuriasiain osasto. Osanottajia oli 60: muslimeja, kristittyjä ja kaksi juutalaista.

Masjed Jame'i toivoi dialogin jatkuvan myös muiden eurooppalaisten kirkkojen kanssa: "Tarvitsemme dialogia lännen kanssa".

Uskontodialogi sisälsi kahdeksan esitelmää, jotka käsittelivät muun muassa käsitystä islamista, dialogin välttämättömyyttä, kristinuskon ja islamin välisiä dialogeja historiassa, käsitystä lähetystyöstä sekä kasvatuksen aspektoja islamissa ja kristinuskossa. Esityksiä seurasi keskustelu.

Dialogin puolivälissä muslimit ja kristityt pitivät kukin tahollaan rukoushetken. Dialogin päätteeksi katsottiin lasten- ja nuorten elokuva Pesare-E Maryam (Marian poika), joka kertoi muslimipojan ja kristityn papin ystävydestä ira-

Lähes suljetuissa muslimimaissa nuoret kaipaavat yhteyttä ulkomaailmaan. Internetin ja matkapuhelimen käyttö ulkomaille on tarkasti säänneltyä.

nilaisessa maaseutukylässä. Päätöspuheenvuorossa Masjed Jame'i ilmaisi huolensa kristittyjen määrän vähenemisestä Lähi-idässä. Hän mainitsi myönteisesti luterilaisten piispa Munib Younanin toiminnan palestiinalaisten keskuudessa. Jame'i piti nyt käytyä uskontodialogia onnistuneena ja suositteli sen jatkamista tulevaisuudessa.

"Väärinymmärryksiä on eliminoitava"

Delegaation ohjelmaan sisältyi tapaamisia Qomin kaupungissa, joka sijaitsee n. 200 km Teheranista etelään (n. 270 000 asukasta). Qom on Iranin uskonnollinen keskus. Kaupunki oli ja on islamilaisen vallankumouksen ydinaluetta ja konservatiivisen shiialaisuuden keskus.

Noin 40 000 opiskelijaa 70 valtiosta opiskelee kaupungissa islamia. Qomissa sijaitsee myös merkittävä sunna-tradition tutkimuskeskus Dar ul Hadith Cultural Institute (www.hadith.net), joka on Iranin merkittävin hadith-kokoelmien keskus.

Tapaamisessa puhuneen Ajatolla Makarem Shirazin mukaan islamissa, kristinuskossa ja juutalaisuudessa on paljon yhteistä jumalallista.

"Aineellinen yhteiskunta ei kykene huolehtimaan ihmisistä henkisesti. Nyt meillä on tilaisuus levittää koko ihmiskunnalle uskontoa. Meidän pitäisi yhdistyä Jumalassa ihmiskunnan hyväksi."

"Olemme valmiit yhteistyöhön kristittyjen ja oppineiden kanssa. Levitämme internetin välityksellä islamia maailmalle. Maailmalla on valitettavasti poliitikkoja, jotka omista intresseistään käsin pyrkivät erottamaan kristityt ja musli-

mit toisistaan, ja mustamaalaamaan islamia länsimaissa. Väärinymmärryksiä on eliminoitava."

Nämä olivat Ajatollan näkemyksiä, joita kristittyjen on tarkkaan arvioitava ja samalla huolehdittava evankeliumin esilläpitämisestä.

Juutalaiset ja kristityt pieni vähemmistö

Vierailu Teheranin synagogan noin 40 vuotta vanhassa rakennuksessa antoi näköalan uskonnollisten vähemmistöjen elämään. Sapattina paikalla on noin 600-700 paikallista juutalaista. Myös Esfahanissa oli mahdollista poiketa Mollah-Nisan 83 vuotta vanhassa synagogassa.

Esfahan on myös yksi islamilaisen maailman tunnetuimmista keskuksista. Siellä saatoimme tutustua laajaan Sinisen moskeijan alueeseen. Esfahanissa on myös Armenian apostolisen kirkon keskus ja nykyään noin 10 000 armenialaista, jotka ovat käyneet dialogia muslimien kanssa jo noin 1300 vuotta. Erittäin pieninä vähemmistöinä kristityt ja juutalaiset voivat elää uskontoaan harjoittaen, mutta niillä ei ole juurikaan mahdollisuuksia uskonnolliseen ulospäin suuntautuvaan toimintaan islamilaisessa yhteiskunnassa.

Islamin modernistit ja fundamentalistit

Uskontodialogeja käytäessä on huomattava, että islamin sisällä on erilaisia korostuksia. Peruskysymys on se, kuinka uskontoa pitäisi tulkita nykyajassa. Modernistille islam on uskonto, jonka on pystyttävä vastaamaan nykyajan haasteisiin. Tämä toteutuu, kun islam kehittyy vapaas-

ti ilman menneiden vuosisatojen oppineisuuden painolastia. Modernistiset ajatukset ovat olleet esillä Yhdysvalloissa ja Euroopassa, missä on alettu puhua euroislamista.

Fundamentalismissa puolestaan pyritään palaamaan islamin keskeisille lähteille eli Koraaniin ja sunnaan. Tällöin varhaisen islamin malleja halutaan noudattaa nykyaikana mahdollisimman tarkasti. Ongelmien nähdään johtuvan siitä, että islamilainen yhteisö on luopunut alkuperäisistä ideaaleistaan eikä noudata islamin määräyksiä. Ajattelutavan mukaan islamin ei tarvitse muuttua tai uudistua, vaan ainoastaan puhdistua alkuperäiseen muotoonsa.

Isäntämme Masjed Jame`in järjestämässä päätöstapahtumassa todettiin yhteisesti, että matkan uskontodialogia koskeneet tavoitteet olivat

toteutuneet hyvin. Keskustelua käytiin vielä muun muassa Suomen ev.-lut. kirkon yhteyksistä Lähi-idän alueen kristittyihin ja muslimeihin, kolmesta monoteistisesta uskonnosta, islamilaisesta mystiikasta, islamin ja kristinuskon ilmoituskäsityksistä, Suomen Lähi-idän instituutin toiminnasta, uskontodialogin mahdollisuuksista ja sen jatkamisesta.

Jame`i totesi: "Filosofisen ajattelun pitää olla uskonnollisesti autenttista. Dialogissa on kysymys prosessista."

Näin tutustuminen, kunkin oman identiteetin ja sanoman aito vuorovaikutus toisten kanssa voi jatkua.

*Kirjoittaja on lähetysteologi,
Kirkon lähetystyön keskus*

Iran

Väestö: n. 70 miljoonaa, josta Teheranissa asuu n. 12 milj.

Uskonnot:

kaksitoistashiialaisuus 93%

muuta muslimeja 6%

bahá'í-uskovia 325.000, kristittyjä 220.000, muita 70.000, juutalaisia 35.000.

Kristittyjen määrä jakautuu seuraavasti: Armenian apostolinen kirkko 110.000, nestoriolaiset 11.000, roomalaiskatoliset 7.000, presbyteerit 3.100, Assemblies of God 3.000, episkopaalit 1.200.

Ajatolla Ruholla Khomeinin johdolla toteutettiin islamilainen vallankumous ja Iranin islamilaisen tasavallan perustaminen vuonna 1979. Iranille kirjoitettiin uusi perustuslaki, joka perustuu islamin periaatteisiin ja normeihin.

Mystiikka, usko ja rationaalisuus monoteistisissä uskonnoissa

**Islam-symposium järjestetään
4.11.2002 klo 10-16 Helsingin yliopiston
pienessä juhlasalissa, Fabianinkatu 33,
4. krs.**

**Symposiumissa pidetään seuraavat
alustukset:**

**Jaakko Hämeen-Anttila: Uskon ja tiedon
suhde islamin mystiikassa**

**Taneli Kukkonen: Tiedon tuolla puolen.
Mystiikka ja muslimifilosofit**

**Timo Vasko: Schalom Ben-Chorinin näkemys
Jumalan dialogista kansansa kanssa**

**Isä Sefarim: "Juopunut mieli ja vaiennut
kieli". Mystisen kokemuksen kuva-**

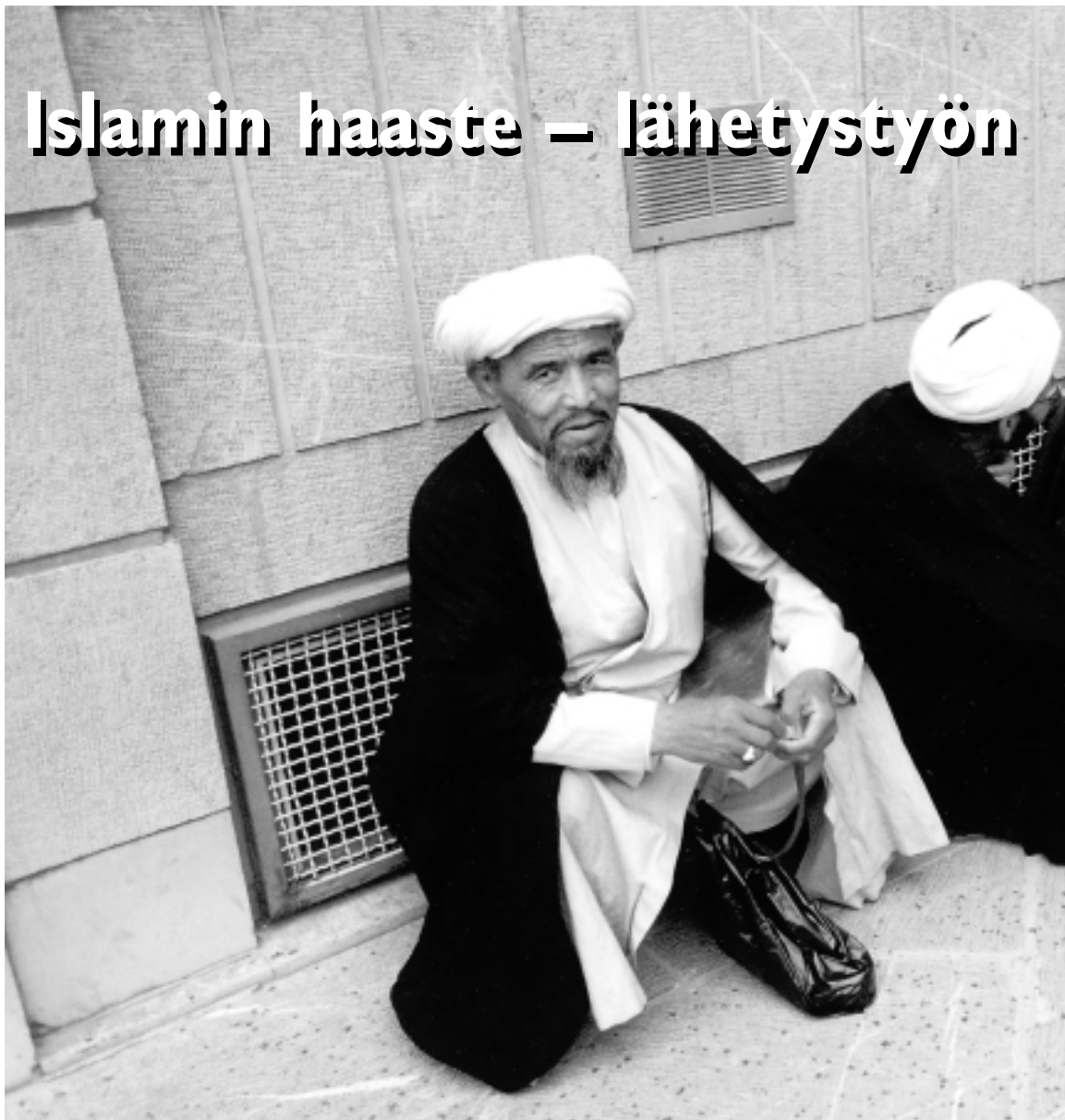
us ja tulkinta syyrialaisessa ja suufilaisessa kirjallisuudessa

**Symposiumiin on vapaa pääsy eikä
ennakkoilmoittautumista tarvita. Symposium antaa ajankohtaista tietoa islamin, juutalaisuuden ja kristinuskon peruspiirteistä opiskelijoille, uskonnonopettajille, seurakuntien työntekijöille ja muille kiinnostuneille.**

Järjestäjät: Arabian kielen ja islamin tutkimuksen oppiaine, Systemaattisen teologian laitos, Kirkon ulkoasiain neuvoston islam-työryhmä.

**Yhteyshenkilö: Timo Vasko
(timo.vasko@evl.fi)**

Islamin haaste – lähetystyön

Islamtyön monet suljetut ovet ovat sillä tavalla siunaus, että ne pakottavat hahmottamaan lähetystyöntekijän roolin uudelleen – tai kenties palaamaan vanhaan.

Pekka Mäkipää

Suomalaisen islamlähetynksen vaikeus on liikkeelle lähtemisessä. Evankeliumin etenemiseen tarvitaan edelleen kuvan ja sanan ohella ihminen. Mediatyöllä on tärkeä paikkansa, mutta se ei korvaa ihmistä. Lähetystyöntekijöiden viisumivaikeudet islamilaisissa maissa, maahanmuuttajavirta Suomeen, kolmannen maailman kristittyjen lähetysinto tai islamilaisten maiden kristillisten vähemmistöjen oma lähetystyö eivät kelpaa perusteluiksi paikalleen jäämiseen.

Älkäämme myöskään kuvitelko, että asia hoi-tuu rahan kanavoimisena köyhien kirkkojen lä-

hetystyön tukemiseen tai ylipäättänsä kirkkojen välisenä yhteistyönä. Miksi ei? Koska islamilaisissa maissa ei ole kirkkoa. Jos on, se toimii yleensä heimojen tai islamilaisen yhteiskunnan reuna-alueilla olevien kansanryhmien keskuudessa. On hyväksyttävä, että tällaisilla seurakunnilla ei ole edellytyksiä tavoittaa valtaväestöä. Saman asian totesi eräs islamista kääntynyt, maansa islamilaista historiaa yliopistossa pääaineenaan opiskellut ystäväni: ”Kristillinen todistus on jäänyt yhteiskunnassamme sen kehälle. Ovi yhteisön sisälle on edelleen kiinni. Kristityt ovat marginaalijoukkoa.” Mitä tästä on ajateltava, mitä pitäisi tehdä?

esteitä ja edellytyksiä

Iranilaisen moskeijan pihalla muslimimiehet vaihtavat ajatuksia maailmanpoliittisesta tilanteesta. Kuva: Timo Vasko

Liikkuva lähetystyö

Erään näkökulman tarjoaa tanskalainen missiologi Johannes Aagaard. Hän puhuu epätasapainosta ja paikallaan polkemisesta, joka luterilaiseenkin kristikuntaan on syntynyt pietarilaisen pylväsapostolaatin saadessa ylivallan ja jättäessä paavalilaisen vaellusapostolaatin syrjään. Nykytilanteessa tämä tarkoittaa, että lähetystyö nähdään kirkollisena kasvuihmönä, joka ei anna tilaa kirkkoja perustavalle, ihmisiä etsivälle ja rajoja ylittävälle lähetystyölle.

Aagaard korostaa, että apostoliseen missioon kuuluvat sekä kirkolliset virat ja tehtävät että vapaa, itsenäinen lähetystoiminta, jota ”maallikot, marttyyrit, munkit, nunnat, lähetysseurat ja vapaat kirkolliset organisaatiot ovat aina toteuttaneet”. Hän esittää, että Augsburgin tunnustuksen 7. artiklaa rukattaisiin entistä raamatullisemmaksi.

”Sen sijaan, että sanomme ’kirkko on pyhien yhteisö, jossa evankeliumi puhtaasti saarnataan ja sakramentit oikein toimitetaan’, sanoisimme: ’kirkko on pyhien yhteisö, jonka toimesta tämä kaikki tapahtuu’.”

Lähetystyön tavoite on edelleen kirkon kasvu yli omien rajojensa. Sen rinnalla tulee kehittää vaellusapostolaattia eli lähetystyötä, jossa kirkko ”hyppäksenomaisesti” juurtuu uusille alueille ja uusiin kulttuureihin.

Aagaardin esitys palautti mieleeni tutkimuksen islamilaisesta kontekstista. Eräässä islamilaisessa maassa, jossa oli lyhyen ajan kuluessa syntynyt kristittyjen yhteisöjä muslimiväestön keskuuteen, tehtiin 1980-luvulla tutkimus sen selvittämiseksi, miten evankeliumi oli edennyt. Tulokset osoittivat, että yhteisöjen syntyminen ei ensisijaisesti noudattanut alueellisen leviämisen

periaatetta vaan tapahtui siten, että samaan sukuun tai ystäväpiiriin kuuluvat veivät hyvän uutisen eri puolilla maata sijaitseviin kyläyhteisöihinsä.

Roolit uusiksi

Entä lähetystyöntekijä? Islamin kohtaaminen on rajoja ylittävää toimintaa. Jos kyseessä olisi kirkkojenvälinen yhteistyö tai avunanto, kristityn lähetystyöntekijän tehtävänkuvaksi ja määritte-lyksi saattaisi sopia esimerkiksi pappina, opettajana tai lääkärinä toimiminen toisessa kulttuurissa, toisen kirkon työyhteydessä. Islamityön monet suljetut ovet ovat sillä tavalla siunaus, että ne pakottavat hahmottamaan lähetystyöntekijän roolin uudelleen – tai kenties palaamaan vanhaan.

Aagaardin määritelmä lähetystyöntekijöistä näyttää sopivan hyvin islamkentille. Hän näet korostaa lähetystyöntekijöiden roolia rajoilla liikuvina, kirkon kehyksien ulkopuolella elävinä henkilöinä, jotka ovat halukkaita käyttämään elämänsä kääntääkseen evankeliumin ja kristillisen uskon uusille ilmaisutavoille. Teltantekijätyö ei mielestäni kuitenkaan ole yksinään sopiva avain suljettujen ovien lukkoihin. Tarvitaan perinteisen lähetystyön ja teltantekijätyön koordinoimista toisiaan tukeviksi, jotta seurakuntia ja kirkkoja voisi syntyä ja säilyä. Tämä on asia, jossa olemme viime vuosina ottaneet haparoivia ensiaskeleita.

Lähtijöitä tarvitaan

Kulkeeko maailmanlähetys islamin kansanjoukkojen ohi niitä koskettamatta? Rohkenen sanoa, että ilman lähetystyöntekijöitä ja islamiin perehtymistä näin tulee tapahtumaan. Mistä löytyy työntekijöitä, jotka kantavat huolta siitä, että evankeliumi sekä kuullaan että ymmärretään islamilaisessa maailmassa? Kolmannen maailman kristityt eivät meidän puolestamme tätä tehtävää

suorita, olkoonkin että heidän kirkkonsa ovat dynaamisia, meillä taas kangistuneita ja rationaalisia, kuten kuulee sanottavan. Älkäämme odotako sitä myöskään islamilaisten maiden nurkaan ajetuilta kristityiltä veljiltämme ja sisariltamme. Suostummeko me panostamaan sellaiseen työhön, josta ei näy tuloksia ja jonka perustelu löytyy viime kädessä evankeliumista eikä halustamme auttaa ihmisiä? Monet islamilaiset maat eivät kaipaa meidän kehitys- eivätkä edes hätäapuaamme.

Jo useamman vuoden ajan on Muslimityön Suomen toimikunta (MUST) järjestänyt kevätkursseja, joilla on monipuolisesti perehdytty islamityön ja muslimien kohtaamisen kysymyksiin. Lähetysjärjestöt ovat lähettikoulutuksessaan hyödyntäneet tätä koulutusta, jota antamaan on saatu kansainvälisestikin tunnettuja asiantuntijoita. Huhtikuussa 2002 Suomen Raamattuopistolla piti luentoja viikon ajan kristittyjen ja muslimien välisissä väittelytilanteissa tunnetuksi tullut tutkija ja lähetystyöntekijä kolmannessa polvessa, Jay Smith Lontoosta. Mielenkiintoista ja huomionarvoista oli, että vaikka hän oli Suomen kristityille tuntematon, useat Suomessa asuvat muslimit tunsivat Smithin aiemmista väittelytilanteista otettujen videoiden välityksellä.

Jokin aika sitten haastattelin lähetyskurssille pyrkinyttä nuorta pastoria ja kysyin häneltä, mistä hänen mielestään johtuu, että lähetystyöhön ei ole tungosta, vaikka tehtävät ulkoilla kiinnostavat monia. Vastaus käynnisti itsetutkistelun ja painui syvälle haastattelijan mieleen: ”On liian vähän pyhyiden tuntoa ja herkkää mieltä Jeesuksesta puhuttaessa.” Ajattelen, että niin kauan kuin on tällaisia lähtijöitä, on muslimityössäkin toivoa.

*Lähetysyhdistys Kylvään lähetysjohtaja
(1.3.2003 alkaen)*

Suostummeko me
panostamaan sellaiseen
työhön, josta ei näy
tuloksia ja jonka perustelu
löytyy viime kädessä
evankeliumista?

Muutos – uhka vai liittolainen?

Tämän päivän lähetystyössä vastataan monenlaisiin haasteisiin. Kansainvälisen politiikan kuviot sanelevat usein missä ja jossain määrin myös miten työtä tehdään. Sodat sulkevat joitakin ovia ja suorastaan pakottavat suuntaamaan mielenkiintoa uusille alueille. Sotien ja luonnonmullistusten (kuivuus, maanjäristykset, tulvat yms.) jälkimainingeissa lähetystyöntekijät ovat usein ensimmäisten auttajien joukossa.

Taloussuhdanteiden vaihdellessa lähetykseen kohdennetut varat ovat milloin niukkoja, milloin vieläkin niukempia. Maaseudulta on jatkuva muuttovirta asutuskeskuksiin ja suurkaupunkeihin.

Maailman muuttuminen ei ole mitään uutta. Muutos on kautta aikojen kuulunut elämään. Meidän päivinämme muutoksen vauhti on tosin kiihtynyt sellaiseksi, että meillä on vaikeuksia pysytellä perässä.

Muutos koetaan usein harmillisena. Vain harvoin suostumme siihen vapaaehtoisesti. Olomme saattaa tuntua turvalliselta suhteellisen muuttumattomissa olosuhteissa hallitessamme tutut kuviot ja työmenetelmät. Pitäytyessämme vain vanhaan totuttuun ja turvalliseen on vaarana, että lakkaamme samalla kasvamasta. Lähetystyössäkin muu-

tokseen sopeutuminen vaatii paljon vaivannäköä. Meidän on pakko kaiken aikaa arvioida uudelleen työtämme ja toimintatapojamme sekä suostuttava yksilöinä ja yhteisöinä elinikäiseen uuden opiskeluun.

Voisimmeko nähdä muutoksen myös liittolaisena? Lähettävä seurakunta on perinteisesti kutsunut ja lähettänyt keskuudestaan lähettejä kauas vieraiden kansojen keskuuteen. Näin meidän tietysti tuleekin tehdä, sillä maailmassamme on vielä paljon alueita, joilla ei ole juuri minäkäänlaista kristillistä todistusta.

Poliittisten ja taloudellisten seikkojen vuoksi on muiden uskontojen edustajia saapunut myös elämään meidän keskuuteemme Eurooppaan, jopa Suomeen. Uusia lähetystyöntekijöitä varustetaan koulutusvaiheessa siihen, että vieraassa kulttuurissa elävä ja kieltä opiskeleva joutuu käymään läpi työlästä ja välillä tuskallistakin sopeutumisvaihetta. Nykyään voikin käydä niin, että ”lähetystyömme kohde” muuttaa naapurin ja on täällä keskellä kulttuurisokkia. Osaamme me lähetystyössä eri tavoin mukana olevat kohdata heidät lähimmäisinämme ja esitellä heille evankeliumia elämän voimavaraksi?

Tietotekniikan kehittyminen on nopeuttanut tiedonvälitystä. Maailmaamme on jopa kutsuttu yhdeksi isoksi ”globaalikyläksi”, vaikka todellisuudessa se ei ole tullut yhtään pienemmäksi.

Lähes kaiken ulkonaisen muuttuessa evankeliumi lähetystyön ytimenä ei muutu eikä myöskään ihmisten tarve kuulla se omalla kielellään ymmärrettävästi. Rohkaisevinta meille on kaiketi se, että Jumala pysyy muuttumattomana.

Elisabet Elo

Kirjoittaja psykiatria- ja mielenterveystyöhön erikoistunut sairaanhoitaja ja työskentelee SEKL:n lähettinä pakolais- ja suurkaupunkityössä Lontoossa.

Tasavertaiseen kumppanuuteen

Namibian ja Suomen kirkot ruohonjuuritason yhteistyöhön

Suomen Lähetyseuran panos Namibiassa muuttaa muotoaan, kun Suomen evankelisluterilainen kirkko hiippakuntineen ja seurakuntineen ottaa entistä aktiivisemmän roolin kirkkojen välisessä yhteistyössä.

Teksti ja kuvat: Vuokko Vänskä

Suunnanmuutos perustuu vuonna 2001 solmittuun Suomen ja Namibian luterilaisten kirkkojen väliseen sopimukseen. Sopimus nytkähti eteenpäin käytännön tasolla, kun arkkipiispa Jukka Paarma seurueineen vieraili Namibiassa pääsiäisenä Namibian evankelisluterilaisen kirkon johtavan piispan Apollos Kaulingen kutsusta. Piispat avasivat Oniipassa kirkkojen välisen pyöreän pöydän neuvottelun, jossa käsiteltiin yhteisiä hankkeita.

Verkostosihteeri, rovasti Reino Junttila Helsingistä vastaa suomalaisten osuudesta yhteistyössä. Ripeimmin ovat toimineet Helsingin ja

Tampereen hiippakunnat, joilla on useita hankkeita Namibiassa.

”Nyt rakennetaan hiippakunnallista yhteistyötä seurakuntien välillä, vetureina suuret seurakuntayhtymät. Näin taataan jatkuvuus, etteivät projektit ole yhdestä ihmisestä ja hänen jaksamisestaan kiinni”, Reino Junttila kertoo.

Junttilan mukaan Namibian kirkon edustajat hämmentyivät Suomen kirkon monikerroksisuudesta. Neuvotteluissa oli mukana Suomesta lähes parikymmentä edustajaa kirkon ulkoasiainosastolta, hiippakunnista, seurakunnista, Järvenpään DIAK:sta, Helsingin Diakonissalaitokselta, Suomen Lähetyseurasta (SLS) ja Kirkon Ulkomaanavusta, kun tähän asti linkkinä on ol-

lut yksinomaan SLS. Junttila painottaa, että kirkkojen välisessä sopimuksessa on kyse uudesta työjaosta.

”Käytännössä Suomen Lähetysseuran työntekijät toimivat edelleenkin tarpeen mukaan Suomen kirkon käsinä Namibiassa. Mukana on vahvasti myös Kirkon Ulkomaanapu. Hämmennys on osa prosessia. Näin namibialaiset oppivat tuntemaan kirkkoamme”, Junttila toteaa.

Yhteistyötä tehdään muun muassa koulutuksen, hallinnon, diakonian ja aids-työn alueilla.

Eikö yhteistyöhön kätkeydy vaara sitoa Namibian kirkko taloudellisesti suomalaisista riippuvaiseksi?

”Se vaara on olemassa. Yhteistyöhankkeilla ei pidä kantaa vastuuta kirkon normaalista toiminnasta, vaan auttaa kirkkoa vastaamaan haasteisiin, jotka ovat sille ylivoimaisia. Näitä ovat kaupungistuminen ja sen mukanaan tuomat ongelmat, hiv- ja aids-projektit sekä työntekijäkoulutus. Näistä ei tule jatkuvaa kahletta”, Junttila vakuuttaa.

Kristitty maa

Namibia ei ole enää perinteinen lähetyskenttä, sillä maan 1,7 miljoonasta asukkaasta on kristittyjä lähes 90 prosenttia. Suomen Lähetysseuran synnyttämään Namibian evankelisluterilaiseen kirkkoon (ELCIN) kuuluu yli 560 000 jäsentä. Hiippakuntia on kaksi: läntinen hiippakunta, jonka paimenena toimii piispa Tomas Shivute sekä itäinen hiippakunta, jota kaitsee kirkon johtava piispa Apollos Kaulinge.

Vuonna 1990 itsenäistyneessä Namibiassa on kolme luterilaista kirkkoa, lisäksi maassa on anglikaaneja, roomalaiskatolisia ja reformoituja kristittyjä. Haasteena perinteisille kirkkoille ovat uudet ryhmät, jotka ovat suosittuja varsinkin nuorison keskuudessa. Kirkot Namibiassa toimivat keskenään tiiviissä yhteistyössä yhteisen elimen, Namibian kirkkojen neuvoston puitteissa.

Ei valtaa yli toisen

Piispa Apollos Kaulinge linjasi neuvottelujen avauspuheessaan kumppanuuden periaatteita.

”Kirkko on Kristuksen ruumis. Se kertoo perimmältään, mitä kumppanuus on. Ruumiin jäsenet kuuluvat yhteen, ja ne tarvitsevat toisiaan.”

Ruumiissa vallitsee rakkaus, ystävyys, yhteys ja kumppanuus. Rakkaus tekee hyvät asiat mahdollisiksi ja huonot asiat mahdottomiksi, piispa Kaulinge sanoi.

Kumppanuudessa molemmat osapuolet ovat sekä antajia että vastaanottajia. Ne ovat toisistaan riippuvaisia ja riippumattomia.

Kummallakaan ei saa olla valtaa toistensa yli. ”Meillä ei ole kultaa eikä hopeaa, mutta olemme valmiit jakamaan sitä siunausta, mitä meillä on. Tasapainoisessa kumppanuudessa hyväksymme erilaiset kulttuurimme, olemme tietoisia omista ja toistemme tarpeista”, piispa Kaulinge totesi.

Kirjoittaja kuului arkkipiispa Paarmen viralliseen seurueeseen

Suomalainen moniuskonnollisuus

Kohtaamme uskontopluralismin maahamme muuttaneiden ei-kristillisten uskontojen kannattajien kautta, mutta myös muuttuvassa yleisuskonnollisessa arkiajattelussamme, omien korviemme välissä.

Pekka Y. Hiltunen

Kansainvälinen muuttoliike on tuonut suuret maailmanuskonnot, niiden moskeijat ja temppelit naapuriimme. Vaikka Suomessa muutos onkin vaatimattomampi kuin useissa muissa länsimaissa, uskonnollisuutemme on murroksessa. Itsenäistymisen alusta maahamme jääneiden tataarien ja pienen juutalaisvähemmistömme lisäksi nykyään on muitakin ei-kristillisten uskontojen kannattajia. Peruskansalainen ei ole enää ateisti tai luterilainen, vaan yhtä hyvin esimerkiksi muslimi tai buddhalainen.

Yhteiskuntarauhan takaamiseksi on osattava puuttua niihin tekijöihin, jotka synnyttävät uskonnollisesti motivoituneita militantteja ryhmittymiä. On opittava luomaan yhteiskunnallisesti toimivia malleja, joiden avulla uskontojen edustajat saattavat elää keskenään rauhassa. Historia osoittaa, että paikka paikoin tässä on myös onnistuttu.

Moniuskontoisuus ja monikulttuurisuus eivät missään tapauksessa ole vain uhka, päinvastoin. Kulttuurien keskinäinen vuorovaikutus rikastuttaa ja elävöittää. Kulttuurinen eristäytyminen johtaa väistämättä taantumiseen ja jäykistymiseen. Suomalaisuutta ei voi ajatella ilman yleisiä eurooppalaisia ja kansainvälisiä virtauksia. Millaista elämämme olisi, jos historiamme aikana ei olisi ollut yhteyksiä muualle maailmaan? Elävä kulttuuri käy jatkuvaa aineellista, henkistä ja uskonnollista vaihtokauppaa toisten kulttuurikeskittymien kanssa ja kehittää siten omaleimaista identiteettiään.

Moniuskontoisuus korviemme välissä

Marsalkka Mannerheimin kodin seiniä Helsingin Kaivopuistossa koristavat tiibetinbuddhalaiset tankat. Eliitti on matkustanut aina. Nykyään kosketus maailman kulttuureihin ja uskontoihin ei ole enää vain kapean yhteiskunnallisen huipun ja muutamien lähetyssaarnaajien etuoikeus. Turismi, kansainvälinen kauppa ja tiedotusvälineet ovat tuoneet ei-kristilliset uskonnot jokaisen tietoisuuteen.

Sanotaan, että länsimaisen valistuksen jälkeinen maallistuminen on luonut uskonnollisen tyhjiön, joka täyttyy orientalistella uskonnollisuudella. Russell H. Bowers, Jr toteaa kirjassaan, että toisin kuin islam, joka on tullut yhdysvaltalaisien tietoisuuteen toisena, vieraana ja osin uhkaavana uskontona, buddhalaisuus on vaikuttanut amerikkalaisen sieluun sisältäpäin. Itämainen uskonnollisuus on Suomessakin saamassa yhä enemmän tärkeitä ilmentymiä, se sävyttää yhä enemmän länsimaista yleisuskonnollisuutta. Haastattelututkimusten mukaan joka viides suomalainen uskoo jollakin tavalla jälleensyntymiseen.

Jokamiehen uskontoteologiaa

Uskontojen läsnäolo pakottaa jokaisen kansalaisen luomaan oman käsityksensä uskontojen olemuksesta ja niiden suhteesta toisiinsa. Tämä tarve vauhdittui entisestään vuoden 2001 syyskuun 11. päivän tapahtumien jälkeen. Jokamiehen uskontoteologian kehittyminen edellyttää syvällis-

Kirkon tehtävään kuuluu myös populististen uskontoteologisten hokemien kyseenalaistaminen.

tä ja laajaa kansalaiskeskustelua. Jos keskustelua ei käydä, todellisuudesta kestävä ja populistinen ajattelu saattaa muodostua yleiseksi mielipiteeksi.

Kirkon perustehtävään, evankeliumin esilläpitämiseen, kuuluu nykyään myös populististen uskontoteologisten hokemien kyseenalaistaminen. On osattava vastata muun muassa seuraaviin kysymyksiin: "Opettavatko kaikki uskonnot samaa?", "Löytyykö uskontojen takaa niitä yhdistävä psykologian kielelle avautuva uskonnollinen kokemus, jonka eri tulkintoja uskonnot ovat?", "Tuhoaako lähetystyö kulttuureita?" tai "Onko selkeä uskonnollinen identiteetti aina suvaitsemattomuutta?" Kuulemme nämä kysymykset niin arkipuheena kuin teologisesti sanoitettuina.

Uskontodialogi on välttämätöntä, mutta se on mahdollista vain selkeästi omiin tunnustuksiinsa sitoutuneiden keskustelijoiden välillä. Uskontojen, maailmamme superteorioiden, yhdistämisyritykset näyttävät muodostuvan uusiksi vanhojen uskontojen totuusvaatimukset syrjäyttäviksi, uusiksi eksklusivistisiksi tai inklusivistisiksi superteorioiksi.

Kristinuskoon sisältyy muut uskonnot pelastustienä torjuva, eksklusivistinen vaatimus: "minä olen tie totuus ja elämä. Ei kukaan pääse Isän luo muuten kuin minun kauttani" (Joh. 14:6). Se sopii hankalasti kepeään suvaitsevaisuusajatteluun. Kirkon tehtävä on ja pysyy kuitenkin samana: saarnata evankeliumia, kaikille avointa kutsua Jumalan yhteyteen Kristuksen sovintotyön kautta. Aikamme edellyttää tälle tehtävälle tänään tärkeän reunaehdon: "...säilyt-

täen samalla rauhanomaisen rinnakkaiselon toisin uskovien kanssa." Myös Suomessa kristinuskon eksklusivistinen tai inklusivistinen luonne herättää intohimoisia kannanottoja. Tämä keskustelu on käytävä.

Suomalainen lähetystyö on elänyt kosketuksessa muihin uskontoihin jo yli sadan vuoden ajan. Se on etsinyt kristillisestä identiteetistä nousuvia julistuksen ja palvelun keinoja moniuskontoisessa maailmassa. Lähetystyön seurauksena, toki myös muista syistä, maassamme on huomattava joukko juutalaisuuden, islamin, afrikkalaisten ja orientoalisten uskontojen asiantuntijoita, eikä ainoastaan akateemisia asiantuntijoita vaan myös ruohonjuuritason puurtajia. Heille on tänään käyttöä.

Kristillinen kirkko on kutsuttu ja lähetetty julistamaan evankeliumia Kristuksesta ja palvelemaan. Tämä tehtävä ei muutu tullessamme yhä tietoisemmiksi maailmamme moniuskontoisuudesta.

Kirjoittaja on uskontokasvatussihteeri KKL:ssa.

Seuraava Kimmo Ketolan laatima taulukko perustuu Harri Heinon keräämiin tietoihin.

Se on peräisin artikkelista ”Uudet uskonnolliset liikkeet” (Vanhat Jumalat – uudet tulkinat, Näköaloja uusiin uskontoihin Suomessa. Toim. Jussi Niemelä. Uskontotiede 6. 2001). Vuosituhannen vaihteen tienoilla on Harri Heinon

keräämien tietojen jälkeen syntynyt vielä useita vapaita kristillisiä protesti- tai karismaattisia pienseurakuntia, sekä länsimaista uususkonnollisuutta edustavia että vanhoja aasialaisia traditioita edustavia pieniä ryhmiä, jotka, samoin kuin aivan pienet ryhmittymät, eivät näy taulukossa.

RYHMITTYMÄT	ILMAANTUNUT SUOMEEN/(rek)	KANNATTAJIA NYKYISIN
<u>1. 1800-LUKU</u>		
a) Kirkon piirissä toimivat		
– Rukoilevaisuus	1820–1830-l.	Yhteensä noin 200 000–400 000
– Herännäisyys	1820-l.	
– Evankelisuus	1850-l.	
– Lestadiolaisuus	1840-l.	
<u>2. 1900-LUVUN VAIHDE</u>		
a) Kirkon piirissä toimivat		
– Viides herätysliike	1900-luvun alku	tuntematon
b) Muut kristilliset		
– Helluntaiherätys	1908	n. 50 000
– Adventismi	1890-l. (1943)	6 000
– Metodismi	1881 (1925)	1 300
– Baptismi	1856 (1928)	3 300
– Pelastusarmeija	1899	1 400
c) Ei-kristilliset (yht. n. 19)		
– Jehovan todistajat	1910 (1945)	19 000
– MAP-kirkko	1860 (1948)	3 300
– Teosofia	1890-l. (1907)	2 000
– Spiritualismi	1890-l. (1946)	1 500
– Bahá’ismi	1927 (1963)	500
SOTIEN JÄLKEINEN AIKA		
a) Kirkon piirissä toimivat		
– Karismaattinen liike	1970-l.	tuntematon
b) Muut kristilliset		
– Raamattu puhuu	(1975)	Useimpien liikkeiden kannattajamäärä vaihtelee muutamasta kymmenestä joihinkin satoihin
– Kristuksen seurakunta	(1991)	
– Elämän sana	(1981)	
– Perhe	1970-l.	
c) Ei-kristilliset (yht. 44)		
– Yhdistymisliike	(1973)	Useimpien liikkeiden kannattajamäärä on joitakin satoja, mutta pienet 10-15 hengen ryhmät ovat aivan tavallisia
– Krishna-liike (ISKCON)	1970-l. (1984)	
– Skientologia	1978 (1980)	
– TM-liike	1960-l. (1972)	
– Ananda Marga	1970-l. (1973)	
– Wicca	1970-l. (1998)	
– Satanismi ja	1980-l.	

Euroopan toivo on Kristuksessa

Mikä on Euroopan hengellinen tilanne? Miten Eurooppaan tulevia lähetystyöntekijöitä voidaan tukea? Muun muassa näitä kysymyksiä pohdittiin Budapestissä Hope-kongressissa, jossa Euroopan evankelikaalit suunnittelivat lähetystyötä ja evankelioimista.

Matti Korpiaho

Kun kommunismi luhistui Neuvostoliitossa ja muualla Euroopassa, alkoivat monet erilaiset ideat ja ehdotukset elää Euroopan evankelioimiseksi. Voidakseen välttää kilpailua ja päällekkäisyyttä evankelikaaliset johtajat tapasivat vuonna 1992 kartoittaakseen, mitä on tapahtunut.

Seuraavana vuonna sovittiin verkostosta yhteistyön kehittämiseksi. Näin syntyi Hope for Europe (HFE). Se on liike, jonka kokoavana voimana on European Evangelical Alliance (EEA), The Lausanne Committee in Europe ja monet muut organisaatiot, joiden yhteyden vaalijaksi on perustettu Coalition for the Evangelisation of Europe (CEE). Eri toimialojen koordinaattorit tapasivat ja keskustelivat toiminnan suuntaviivoista vuosittaisissa HFE Round Table -kokouksissa, niin sanotuissa pyöreän pöydän tapaamisissa.

Hope 21 pohti Euroopan tilaa

Budapestissa pidettiin 27.4.-1.5.2002 evankelikaalisten laaja konferenssi HOPE 21, jonka kokoonkutsujina toimivat CEE, EEA ja Lausanne-komitea. Järjestelyistä vastasi käytännössä Hope for Europe -työryhmä.

Konferenssin tavoitteena oli muun muassa arvioida Euroopan hengellistä tilannetta, vahvistaa verkostoitumista, korostaa työskentelymalleja paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla sekä antaa tuore tuntuma näystä, toivosta ja

vastuusta Euroopan tulevaisuuden hahmottamiseen.

Konferenssiin kutsuttiin potentiaalisia Hope for Europe -verkostohenkilöitä, kansallisten evankelisten allianssien edustajia ja Lausanne-komitean edustajia sekä eurooppalaisten tunnustuskuntien allianssien ja konferenssien tarkkailijoita. Suomessa kutsut tulivat Maailman evankelioimisen Suomen Keskus ry:n (MESK) ja Suomen Lähetysneuvosto ry:n (SLN) kautta. Mukana oli 18 suomalaista, joista osa palvelee eurooppalaisissa lähetys- tai allianssiyhteisöissä.

Konferenssin yhteisiin tilaisuuksiin osallistui noin 1100 henkilöä 38 eri maasta. Konferenssissa käsiteltiin laajasti yhteiskunnallisia ja eettisiä kysymyksiä. Evankeliointi oli merkittävässä asemassa. Työskentely tapahtui 25 jaostossa. Lähetysjaosto jakaantui neljän alateeman mukaan. Niissä käsiteltiin muun muassa uusien lähetysjärjestöjen toimintaa, lähettihuoltoa ja lähetystyötä Euroopassa sekä työtä muslimien parissa.

Eurooppa lähetyskenttänä

Osallistuin työskentelyyn Lähetystyö Eurooppaan -työryhmässä, jossa pohdittiin Euroopan nykytilaa ja muokattiin suosituksia kirkkoille sekä lähetystyöstä vastaaville yhteisöille. Työryhmän työskentelymateriaali ja esitykset lähetetään lausuntoja varten eri tahoille ja kirkkoille. Kirkkoille annettiin seuraavia suosituksia:

• Eurooppa nähdään kadotettuna maanosana ja siksi lähetystyöntekijöitä tulee. Kirkkojen on tiedostettava, että Euroopan ulkopuolelta tulevat kristityt tuovat tullessaan erilaiset perinteet ja tavat palvella Jumalaa ja todistaa uskostaan. Kirkkoja on informoitava näistä muutoksista Euroopassa.

• Kirkkoja tulisi rohkaista näkemään lähetystyöntekijät mahdollisuutena eikä uhkana.

• Kirkkojen tulisi kohdata lähetystyöntekijöiden tarpeet ja neuvoa lähettäviä kirkkoja heidän tehtävässään tukea omia lähettejään.

• Vastaanottavien kirkkojen sekä lähetysjärjestöjen tulisi vaalia hyviä suhteita lähettäviin kirkkoihin. Siihen kuuluvat avunanto viisumiasioiden ja muissa lain vaatimissa järjestelyissä sekä taloudellinen apu. Tuleville läheteille on annettava orientoivaa koulutusta Euroopan kulttuurin kohtaamisessa. Lähetit tarvitsevat myös pastoraalista tukea.

• Lähettävät kirkot ja järjestöt ovat vastuussa lähettien lähetyskutsun ja koulutuksen arvioinnista. Tulevat lähetit tarvitsevat sopivaa teologista, missiologista ja kulttuureja koskevaa valmennusta. Lähetit tarvitsevat lähettävien kirkkojen rukoustukea sekä taloudellista apua vastaanottavien kirkkojen kanssa sovittavalla tavalla. Lähettävä ja vastaanottava kirkko tai järjestö ovat yhdessä vastuussa tarvittavien asiapapereiden järjestämisestä.

Suosituksia kansallisille lähetysneuvostoilte:

• Lähetysneuvostojen tulee rohkaista lähettäviä kirkkoja ja järjestöjä hankkimaan asiantietoa niistä alueista, joille ne suunnittelevat lähettien lähettämistä. Tärkeätä on kohdata todelliset tarpeet.

• Lähetysneuvostojen tulee tarjota yhteinen foorumi, jossa kaikki kansalliset lähetysjärjestöt voivat kohdata avoimessa ilmapiirissä ja kehittää luontevaa verkostoitumista.

Yhteyksien hoitamiseksi haluttiin korostaa avoimuuden, nöyryyden ja tasavertaisen kumppanuuden tarvetta Euroopan ulkopuolisten kansallisten lähetysneuvostojen sekä kirkkojen ja eurooppalaisten vastaanottavien maiden kesken.

Tärkeänä pidettiin säännöllisiä neuvotteluja sekä yhteistyösopimuksia lähettävien ja vastaanottavien kirkkojen ja järjestöjen välillä. Yhteistyösopimuksissa tulisi ilmetä selkeästi taustatiedot työn arvioinnista, koulutuksesta, pastoraalisesta avusta ja taloudellisesta tuesta.

Kirkot näkymättömissä

Kutsut osoitettiin Evankelisen Allianssin verkostoille, kirkkoja ja järjestöjä kutsuttiin vain tarkkailijoiksi. Ehkä siksi paikalliset kirkot puuttuivat tapaamisesta lähes täysin.

Konferenssin tunnustus pohja ilmaistaan Budapestin julkilausumassa, jonka mukaan sitoudutaan Raamatun sanomaan ja kirkon historiallisiin dokumentteihin, esim. Nikean uskontunnustukseen tai moderniin Evankelisen Allianssin uskontunnustukseen ja 1974 Lausanne Covenant -sopimukseen. Sen mukaan kirkon vanhat uskontunnustukset voidaan korvata modernilla tunnustuksella. Tämä tekee tilaa myös tunnustuksettomalle toiminnalle ja heikentää historiallisten kirkkojen asemaa.

Konferenssin yleisluonne oli karismaattisesti väritynyt tunnustusten välinen tai tunnustukseton kristillisuus, jolla voi olla suuri vaikutus kirkkojen toiminnassa erityisesti itäisen Euroopan alueella ja sekularisoituneissa maissa.

Konferenssi avasi näköaloja meneillä olevaan kehitykseen ja karismaattisesti värittyneen kristittyjen yhteisön missionaarisiiin tavoitteisiin Euroopassa. Yhteyden pitäminen näihin uusiin liittoiin ja koko Hope for Europe -liikkeeseen on tärkeä, mutta myös suoraa yhteydenpitoa ja tukea omille tunnustuksellisille kirkkoille tulee vahvistaa. Tämä koskee kaikkia tunnustuskuntia. Konferenssin anti pakottaa myös luterilaisia vahvistamaan pyrkimyksiä Euroopan luterilaisten vähemmistökirkkojen auttamiseksi heidän missionaarisessa tehtävässään.

*Kirjoittaja on Ev. lut. Lähetysyhdistys
Kylväjän lähetys sihteeri.*

Luterilaisuus juurtunut kaikille mantereille

Luterilaisia yli 65 miljoonaa

Luterilaisen kirkon syntyvaihe sijoittuu aikaan, jolloin kuva maailmasta oli murroksesta. Eräs murroksen taite oli Eurooppaa reunustaneen islamilaisen vyöhykkeen kiertäminen meritietä Intiaan. Ensimmäisen kerran tämä onnistui Vasco da Gaman purjehduksella vuonna 1498.

Uskonpuhdistuksen jälkeen saavutettiin nopeasti ne alueet, jotka tunnetaan vanhastaan luterilaisina: Pohjoismaat, Baltia ja Saksa. Luterilaisuus ulottui laajemmallekin; Englantiin, Puolaan, Unkariin ja Balkanille. Vastauskonpuhdistuksen vaikutuksesta luterilainen alue supistui, mutta näillekin alueille luterilaisuutta jäi. Hyvänä esimerkkinä on Liettuan luterilainen kirkko.

Luterilainen kirkko toimii kaikilla mantereilla. Kirkot ovat syntyneet joko lähetystyön tai siirtolaisuuden seurauksena. Venäjän luterilaisuuden laajenemisen taustalla ovat väestönsiirrot.

Luterilaiset Intian pioneereina

Luterilainen lähetystyö alkoi vuonna 1706, jolloin tanskalais-hallelaiset lähetit Heinrich Plütschau ja Bartholomäus Ziegenbald saapuivat Trankebariin Intiaan. Euroopan ja Yhdysvaltojen ulkopuolella vanhinta luterilaisuutta edustaa Intian kaakkoisosan Evankelis-Luterilainen Tamilikirkko. Intiassa luterilaiset kohtasivat paitsi hindukulttuurin, myös islamin.

Suhtautumisen kastilaitokseen on aiheuttanut ongelmia lähetyksille Intiassa. Erityisesti 1800-luvulta lähtien Intian kirkkoissa on käyty keskustelua kastijärjestelmästä ja sen vaikutuksista kirkkoon. Intian luterilaiset kirkot ovat joutuneet sopeutumaan valtiolliseen tilanteeseen, jossa maan valtauskonnot eri tavoin sanelevat uskonnon harjoittamisen rajat. Koska länteen tulevat uusien uskontojen edustajat ovat saaneet vaikutteita Intian niemimaalta, Intian tilanteen tuntemus on hyödyksi kaikille kirkkoille.

Luterilaisten kirkkojen haasteena ovat suurkaupungit. Kuvassa lehdenmyyjä Indonesian pääkaupungissa Jakartassa.

Afrikan luterilaisuus painottuu etelään ja itään

Jos lähetysthistorian pohjalta tulisi valita merkittävin luterilaisten kirkkojen historiaan vaikuttanut kaupunki, ehdottaisin Kapkaupunkia. Se oli välietappi matkalla Intiaan ja ensimmäiset herrnhutilaislähetit aloittivat siellä työnsä jo 1700-luvulla. Eteläinen Afrika on ollut luterilaisen lähetystyön merkittävä painopistealue, josta vaikutus on säteillyt rannikolta pohjoiseen Afrikan sisäosaan.

Eteläisessä Afrikassa luterilaisuus on kohdannut afrikkalaisia perinteisiä uskontoja ja messiaanisia liikkeitä. Näissä yhdistyvät afrikkalainen uskonnollisuus ja kristilliset vaikutteet. Samalla syntyy taipumusta synkretismiin. Kaikki tämä toteutuu ympäristössä, jossa vaikuttavat eri kristilliset tunnustuskunnat. Myös yhteiskunnan ja heimojen poliittis-rodullisilla ristiriidoilla on vaikutuksensa. Mustien ja valkoisten väliset vastakkaisuudet ovat heijastuneet kirkkojen elämään. Tämä on tuonut epävakautta ja levottomuutta. Kirkot joutuvat kamppailemaan ristipaineessa, jossa kansalliset näkökohdat ja kirkon varsinainen sanoma joutuvat helposti kilpailuun.

Muita luterilaisten kirkkojen painopistealueita ovat Etiopia, Eritrea ja Kenia. Etiopiassa on tällä hetkellä maanosan suurin luterilainen kirkko, Etiopian Evankelinen Mekane Yesus -kirkko. Perinteinen ortodoksikirkko on vaikuttanut voimakkaasti Etiopian kulttuuriin. Kansallisilla uskonnoilla on edelleen paljon kannattajia. Maassa elää afrikkalaiseen tapaan paljon erilaisia heimoperinteitä ja puhutaan monia kieliä. Etiopia on lähellä islamin sydänalueita ja symbolisia keskuksia. Islamilaiset maat näkevät Punaisen me-

ren mielellään islamilaisena sisämerenä. Islamin kohtaaminen on merkittävä tehtävä maassa, jossa samalla halutaan välttää jännitteitä suurten muslimimaiden naapurissa.

Etiopian Evankelinen Mekane Yesus -kirkko on laajentunut voimakkaasti ja siksi se tarvitsee työntekijöitä ja opetusta. Kun marxilaisen hallinnon aika päättyi, kirkko joutui uudelleen kilpailutilanteeseen monenlaisten näkemysten kamppaillessa elintilasta. Mekane Yesus -kirkko on joutunut kiistaan myös kirkon identiteetistä, mikä on pääkaupungissa viime aikoina aiheuttanut jakautumista.

Batak-kirkko islamilaisessa maassa

Intian kirkkojen ohella suurin Aasian luterilaisista kirkoista on Indonesian Protestanttis-Kristillinen Batak-kirkko, jonka jäsenmäärä lasketaan miljoonissa. Tämä ei ole ainoa kirkko Sumatralle. Alueella on Intiaa lukuunottamatta enemmän luterilaisia kuin muualla Aasiassa yhteensä. Sumatralla toimiva luterilainen kirkko on syntynyt saksalaisen lähetystyön tuloksena.

Indonesia on myös maailman suurin muslimimaa, jossa suuruutta mitataan väkimäärällä. Sumatran naapurina on myös muslimivaltio Malesia. Indonesiassa on pitkään vaikuttanut maan presidentin Suharton pancasila-ajattelu, joka korostaa uskoa yhteen Jumalaan ja mahdollistaa eri uskontojen oikeudet rikkonaisuudessa saarivaltiossa. Indonesia on vierastanut Lähi-idän islamia, joka pyrkii islamin yksinvaltaan. Indonesian saarivaltioluonne tekee maan herkäksi erilaisille itsenäisyshankkeille ja uskontokunnat

Papua-Uudessa-Guineassa kyläelämä poikkeaa jyrkästi kaupunkien sykkeestä.

Japanissa seurakuntien elämä sykkii jumalanpalveluksissa ja pienpiireissä. Kuvassa hetki jumalanpalveluksen jälkeen Itä-Tokushiman kirkolla.

varjelevat omia alueitaan. Viime vuosina maa on kärsinyt kristittyjen ja muslimien yhteenotoista.

Oseanian suurin luterilainen kirkko on Papua-Uuden-Guinean luterilainen kirkko. Luterilaisuus on alueella melanesialaista. Kulttuurin pohjavireenä on animististyyppinen uskonnollisuus. Melanesialaiselle kulttuurille tunnusomaista ovat erilaiset kultit, joissa henkien palvonta ja aineellisen hyvän odotus liittyvät yhteen. Opetuksen tarve on suuri maassa, jossa evankeliumia on julistettu vasta sadan vuoden ajan.

Oseania on kristillinen maanosa, jolla on vahvat islamilaiset naapurit. Varsinkin Australiaa uhkaa voimakas väestöpaine Kaakkois-Aasiasta.

Rohkaisevia näköaloja ja myrskypilviä

Luterilaiset kirkot elävät maailmassa monien kulttuurivaikutteiden keskellä. Erityisen ilahduttavaa on luterilaisten kirkkojen kasvu Afrikassa, jossa ne ovat vahvistaneet asemaansa evankeliumin todistajina omassa ympäristössään. Afrikan luterilaiset kirkot ovat vahvistuneet alueilla, jossa aikaisem-

min on ollut animismin vaikutusta.

Neuvostoliiton hajoaminen merkitsi uusia mahdollisuuksia luterilaisten kirkkojen työlle. Itä-Euroopan luterilaiset kirkot ovat saaneet julistaa ja opettaa vapaasti. Kirkkojen rakennustyö on ulottunut myös uusille alueille. Luterilaisen kirkon työ slaavilaisella alueella on tuskin koskaan aikaisemmin ollut yhtä vilkasta kuin tällä hetkellä.

Luterilaisen kirkon suuri kysymys kaikissa yhteiskunnissa on suhde ympäröivään yhteiskuntaan. Euroopassa kristillinen usko ja yhteiskunnat ovat monella tavalla kasvaneet yhteen. Tällä hetkellä kaikkia läntisiä kirkkoja ja samalla luterilaisuutta uhkaa vaara, joka nousee sitoutumisesta ympäröivän yhteiskunnan arvoihin. Kirkot uhkaavat kadottaa identiteettinsä. Väestö vähenee ja ikääntyy kaikkialla länsimaissa. Kun samalla Välimeren ympäristössä väestö kasvaa, se ennustaa maanosamme taivaalle murroksen myrskypilviä. Siksi luterilaisen kirkon tulisi löytää kriittinen suhde ympäristöönsä ja rohkeus julistaa evankeliumia.

Kirjoittaja on pastori ja toimii lähetyssihteerinä Suomen Ev. Lut. Kansanlähetyksessä.

City-seurakunta evankelioi

On otettava Raamattu vakavasti ja tuotava sen sanoma kirkkaana eri ikäisten ihmisten kulloiseenkin elämäntilanteeseen, sanoo kirkkoherra Martti Pitkänen.

"Aktio alkaa joka kerta siitä, kun avaan jonkun seurakuntalaisen kodin oven", sanoo helsinkiläisen lähioseurakunnan kirkkoherra Martti Pitkänen.

Martti Pitkänen

Menen sisään käydäkseni kaste-, vihki- tai hautauskeskustelun. Konfirmaation jälkeisiin rippijuhliin menemme opettajien ja isosten kanssa laulamaan muutaman laulun. Kun konfirmaatiomessun jälkeen kiertää yli 20 kodissa laulurallia toteuttamassa, on evankeliumia välitetty varmasti riittävä määrä yhdelle päivälle.

Näillä esimerkeillä haluan kertoa siitä, että evankelioiminen on seurakunnan perustyötä. Se toteutuu parhaiten ihmisten luontaisten elämäntilanteiden kautta. Silloin se ei ole käännyttämistä, vaan hyvän sanoman julistamista siellä, missä kuulija on jo valmiiksi virittänyt itsensä myönteiselle kuuntelukanaavalle.

Kirkon on hoidettava hyvin perustehtävänsä: messu, kaste, rippikoulu ja konfirmaatio, avioliittoon vihkiminen ja hautaus. Ne on tehtävä huolella ihmisiä kuunnellen ja heitä tukien heidän elämänsä tärkeissä taitekohdissa. Toimituskeskustelut kasvokkain ovat usein paljon tärkeämpiä hetkiä kuin se, mitä pappi esimerkiksi hautauspuheessa sanoo. Ihmisten parissa istuminen varsinaisen toimituksen jälkeisessä juhlassa on myös tärkeää.

Musiikki saavuttaa sävelin

Haluan korostaa musiikin merkitystä evankelioimisessa. Hyvin valittu ja toteutettu musiikki on hyvän saarnan veroinen asia. Toiset ihmiset voi saavuttaa sanoin, toiset sävelin. Viime vuosikymmenien suurimpia evankelistoja ovat mielestäni olleet Anna-Mari Kaskinen, Pekka Simojoki, Jaakko Löytty ja Petri Laaksonen. Heidän tuotonsa on soitellut kaikenikäisten ihmisten sielun

kohtaamalla

kieliä tuoden Kristuksen ymmärrettävällä tavalla ihmisten elämään. Omassa seurakunnassani jokainen konfirmaatiomessu toteutetaan Afrikkalaisen gospelmessun sävelin. Urut huilaavat, kun bändi hoitaa säestyksen.

Viikoittaiset päivänavaukset koulussa ovat tärkeä osa evankeliumin konkreettista välittämistä sadoille oppilaille. Koululaiskirkot syksyllä, keväällä ja jouluna ovat myös tärkeitä hetkiä tehdä sana eläväksi. Oppilaitten orkesterit ja kuorot tuovat näissä jumiksissa paikalle myös suuren joukon vanhempia.

Musiikin toteuttaminen vaatii myös taloudellista panostusta. On oltava hyvä äänentoisto ja vuokrattava bändin jäseniä. Esimerkiksi koululaiskirkkojen toteutukseen tulee varata riittävästi rahaa. Messu-uudistus maksoi maltaita, mutta ei lisännyt kirkossakävijöiden määrää.

Diakoniaa ja nettijulistusta

Sananjulistuksen rinnalla evankeliumin tulee kulkea lähimmäisen auttamisen välityksellä. Kun aloitin 1975 pappisurani Johanneksen seurakunnassa, tärkeä työmuoto oli kultaisen iän piiri. Lähiöseurakuntani diakonia pitää sisällään esimerkiksi maahanmuuttajaryhmän, sururyhmän, omaishoitajat, ruokapankin, mielenterveysasiakkaat ja vammaiset.

Merkittävä asia on myös sielunhoito, jossa psyykeasiakkaat ovat yhä kasvava joukko. Onko meillä evankeliumia hänelle, jonka ensimmäinen kysymys papille ei ole se, onko Jumala olemassa, vaan se, "miten mä kestan pimeää"? Mitä teemme ihmisen kanssa, jolla ei ole valmiuksia rukoilemiseen istunnon päätteeksi? Voiko evankeliumia olla se, ettei ole pakko rukoilla papin kanssa?

Median haltuun ottaminen on yhä haasta-

vampi tehtävä. Omassa seurakunnassani olemme aloittaneet pienin askelin. Jaamme kirkon ovelta messussa pidetyn saarnan kirjallisena halukaille. Monet ottavat useampia mukaan ja pudottavat sen naapureittensa postiluukuihin. Illalla kävelylenkillä naapurit sitten keskustelivat päivän saarnasta.

Seuraava askel oli laittaa saarna seurakuntamme kotisivulle internetiin. Itselläni on vielä eri puolilla Suomea noin 50 ihmisen joukko, joille lähetän saarnani sähköpostissa. Palautteen antaminen toimii!

Tavoitteita tarvitaan

Kaiken edellä kuvaamani toiminnan tärkeä osa on työn suunnittelu ja tavoitteiden asettaminen. Myös numeraalisia tavoitteita pitäisi uskaltaa laittaa näkyviin. Miten seurakunnan messuelämän pitäisi muuttua, jos haluamme, että messuun osallistuvien keskiarvo nousisi vuositasaan 10 kävijällä?

Yhdessä laaditut tavoitteet sitouttavat työnteokijät. Tavoitteiden laatimisen jälkeen katsotaan, mitä uusia taitoja työyhteisöön tulee hankkia. Lisäksi on mietittävä, miten tämä kaikki rahoitetaan.

Hyvin rukoiltu on jo puoleksi tehty. Teke-
misen keskellä pitää muistaa elää evankeliumin todeksi myös omalla kohdallaan. Opi armah-
tamaan itseäsi ja läheisiäsi. Näin jaksat parem-
min tehdä työtä sielujen voittamiseksi Kristuk-
selle. "Tulkaa minun luokseni te työn ja kuormi-
en uuvuttamat. Minä annan teille levon", sanoo Jeesus.

Kirjoittaja on Pitäjänmäen seurakunnan kirkkoherra.

Hyvin valittu ja toteutettu musiikki
on hyvän saarnan veroinen asia.

Uskontodialogi etenee Thaimaassa

Pekka Y. Hiltunen

Thaimaan kristillinen kirkko on pieni: hieman yli prosentti koko väkiluvusta voittopuolisesti oma-leimaisessa ja vahvasti theravada-buddhalaisessa maassa. Protestanttinen eristäytyy usein muusta yhteisöstä ja valtakulttuurista omaksi erikoislaatuiseksi saarekkeekseen.

Länsimaalaiset ovat oppineet lähetystyössä tekemistään virheistä ja puhuvat nykyään mielellään kontekstualisoimisesta. Ulkopuolisten kontekstualisoimisyritykset ovat kuitenkin lähtökohdiltaan yhtä kolonialistisia kuin muukin ylhäältä tuleva, paternalistinen toiminta.

Vasta kun kansallinen kirkko löytää oman tapansa elää keskellä vahvaa kansallista theravada-buddhalaista valtakulttuuria, syntyy paikallisia kristittyjä hyödyttävä uskontodialogi. Sitä odotellessa on tyytyminen länsi- ja pohjoisjohtoiseen uskontodialogiin.

Osallistuin vuoden 2002 alkupuolella kahteen Thaimaan matkaan, joilla käsiteltiin buddhalaisuuden ja kristinuskon dialogia. Ensimmäisen, helmikuun matkan ideoijana ja järjestäjänä toimi Tanskan Dialogikeskus (Dialog Center International, DCI). Matkan johtajana toimi Dialogikeskuksen perustaja ja Aarhusin yliopiston ekumeniikan ja missiologian emeritusprofessori Johannes Aagaard. Tavoitteena oli saada kuvaa Thaimaan kristillisten kirkkojen nykyisestä buddhalaisuuden ja kristinuskon välisestä dialogista.

Matkaan sisältyi tutustumiskäynti Buddhadasa Pikkhun ja Suan Mokkh -mietiskelyluostarin Chiang Main -keskukseen. Buddhadasa Pikkhu oli buddhalaisten pääedustajana kuuluisassa kristinuskon-buddhalaisuus -dialogiluentosarjassa (Thomson series), joita pidettiin 1960-luvulla Payapin yliopistolla. Liikkeen pohjoinen keskus oli tätä nykyä vaatimaton eikä vaikuttanut perin aktiiviselta. Luentosarja kuitenkin jatkuu edelleen.

Dialogissa tarvitaan myös herätyskristittyjä

Maaliskuussa Bangkokissa pidettiin evankelikaalisen DAWN-organisaation järjestämä vuosittainen SEAnet (South East Asia) -konferenssi. Siellä tapasin myös Russel H. Bowers Jr:n. Hän, itsekin herätyskristittynä, käsittelee kirjassaan "Someone or Nothing" myös evankelikaalien

haluttomuutta osallistua uskontodialogikeskusteluun. Bowers katsoo, että uskontodialogi tarvitsee myös herätyskristittyjen panosta. Edustaa herätyskristillisyyttä kasvavinta protestanttisuutta maailmassa.

Matkat vahvistivat aikaisempaa oletustani siitä, että perinteiset (main line) kirkot ovat todellakin valmiimpia uskontodialogiin kuin evankelikaalinen kristillisyyttä. Herätyskristillisyyttä usein analysoi buddhalaisuutta hyvin, mutta käy dialogia vain yksityistasolla. Samalla herätyskristillisyyttä edustaa, Johannes Aagaardin sanoin, evankelioiva ja selkeästi tunnustuksellisuushakuista kristillistä eetosta: "Täällä puhutaan edelleen lähetyksestä". Vanhat kirkot, tässä tapauksessa Thaimaan presbyteerien 1800-luvun lopulla perustama Church of Christ in Thailand ja sen yliopistotasoinen tutkimus ja opetus, ovat valmiimpia uskontojen väliseen dialogiin. Tämän ne kuitenkin tekevät tavalla, joka evankelikaalien piirissä tulkitaan helposti, mutta myös perustellusti, klassisen kristinuskon tunnustuksesta luopuvaksi liberaalisuudeksi.

Dialogia uudella tasolla

Payapin yliopistoon kuuluva Institute for the Study of Religion and Culture järjesti 26.-28.6.2002 amerikkalaisen John Cobbin seminaarin. Cobb on akateemisen buddhalaisuus-kristinuskon dialogin pioneereja ja tunnetaan prosessiteologina. Seminaarin aihe sivusi Cobbin zen-buddhalaisuuden monivuotista ja uraauurtavaa tuntemusta, tosin koulutuksen näkökulmasta. Russell H. Bowers, Jr. siteeraa kirjassaan Abe Masaoa, joka on inspiroinut John Cobbia: "...dialogi on etenevässä uudelle tasolle, jossa tarkastellaan vakavasti kristinuskon ja buddhalaisuuden yhteistä ja keskinäistä muuntumista.". Joidenkin analyytikkojen mukaan Cobb edustaa siis uskontodialogissaan omalaatuista pluralismia.

Vuoden 2004 elokuuksi Institute for the Study of Religion and Culture suunnittelee "The European Network of Buddhist-Christian Studies" -konferenssia. John Butt oli vakuuttunut, että dialogiluentojen ja konferenssien tuominen Thaimaan maaperälle herättää paikallisten kristittyjen mielenkiintoa uskontojen välisen kohtaamisen kysymyksiin.

Kirjoittaja toimii uskontokasvatussihteerinä KKK:ssa.

"Sparraa parempi startti maailmalle"

Kirkon lyhytaikaisiin ulkomaantehtäviin suuntaavien koulutus käynnistyi

Kirsti Sirviö

Kiinnostus kirkon määräaikaisiin ja lyhytkestoi-
siin kansainvälisiin tehtäviin on lisääntynyt sa-
malla kun perinteiseen lähetystyöntekijäkoulu-
tukseen hakeutuvien määrä on vähentynyt.

Kirkon lyhytaikaisiin työsuhteisiin lähtevien
koulutuskäytäntö on ollut kirjavaa. Osa on läh-
tenyt työhön ilman mitään ulkomaantyön val-
mennusta. Käytäntö on aiheuttanut ongelmia,
joita pyritään vähentämään uuden koulutuksen
avulla. "Sparraa parempi startti maailmalle"
-pilottikurssin innostunut, erilaisista taustayh-
teisöistä koostunut osanottajajoukko kokoontui
Helsingin kristilliselle opistolle huhtikuussa.

Kirkon ulkoasiain neuvosto hyväksyi kokouk-
sessaan 24.05.2002 Kirkon ulkomaantyön opinto-
kokonaisuuden, joka on tarkoitettu kirkon ja sen
järjestöjen kautta lyhyisiin työsuhteisiin aikovil-
le. Kirkon ulkosuomalaistyö, Kirkon lähetys-
työn keskus, Suomen Merimieskirkko ja Suo-
men Lähetysseura sekä toimeenpanevana taho-
na Helsingin kristillinen opisto ovat suunnitel-
leet 5:n opintoviikon mittaisen joustavan koulu-
tuskokonaisuuden, johon jokainen organisaatio
voi räätälöidä omia tarpeitaan vastaavan koko-
naisuuden.

"Sparraa parempi startti maailmalle" -koulu-
tus koostuu neljästä osiosta: ulkomaantyön pe-

rusjakso (1ov), organisaatiokohtainen valmen-
nus ja perehdys (1 ov), syventävä jakso (2 ov)
ja kokemuksellisen oppimisen jakso (1 ov). En-
simmäinen ja toinen jakso käydään ennen ulko-
maille lähtöä. Syventävät opinnot suoritetaan jo-
ko etäopiskeluna ulkomailta käsin tai lähijaksena
kotimaassa. Työkauden jälkeen, kokemuksellisen
oppimisen jaksossa, työstetään saatuja kokemuk-
sia käyttövoimaksi tulevaan. Ensimmäinen osio
eli perusjakso on avoin kaikille kiinnostuneille.
Lähtösuunnitelmissa pidemmälle edenneet sopi-
vat lähettävän järjestön kanssa koulutukseen
osallistumisesta, kustannuksista ym. Ulkomaille
voi lähteä 1. ja 2. jakson suorittanut. Neljän jak-
son suorittamisesta saa todistuksen.

Koulutus antaa valmiuksia elämään moni-
muotoisessa kulttuurien- ja uskontojen maail-
massa sekä ymmärtämään oman roolinsa ja teh-
tävänsä kirkon kansainvälisessä työssä. Se antaa
tukea lähtijän identiteetille ja hengelliselle kas-
vulle. Kurssilla pohditaan, mitä on lähteä yksin
tai yhdessä perheen kanssa työhön vieraisiin
olosuhteisiin ulkomaille sekä annetaan tietoa
käytännön asioiden hoitamiseen.

Kurssit toteutetaan laaja-alaisena kirkko-
halituksen ulkoasiainosaston ja eri kirkollisten jär-
jestöjen välisenä yhteistyönä, kunkin järjestäjä-
tahon omina perehdyttämisjaksoina sekä itse- ja
etäopiskeluna.

**Seuraava kaikille kirkon lyhytaikaisesta työstä kiinnostuneille avoin peruskurssi jär-
jestetään Päiväkum-
mun kurssikeskuksessa
Längelmäellä 16.-18. 05.
2003. Tiedustelut ja il-
moittautumiset Helsin-
gin kristilliselle opistol-
le, Virpi Elomaa puh.
09-621900 49.**

*Kirjoittaja on pastori ja Kirkon
lähetystyön keskuksen
koulutussihteeri.*

Kirkon lähetystyön neuvottelukunta pohtii:

Yhteinen säätiö lähetystyötä ja kansainvälistä diakoniaa varten?

Kirkon lähetystyön neuvottelukunnalta on valmistunut kahden vuoden työskentelyn jälkeen väliraportti "Kirkon lähetystehtävä". Väliraportissaan kirkkohallituksen asettama neuvottelukunta esittää mm., että kirkkohallitus, kirkon lähetysjärjestöt ja Kirkon Ulkomaanapu perustaisivat säätiön yhteisiä tehtäviä varten. Säätiö ottaisi samalla hoidettavakseen nyt Kirkon lähetystyön keskukselle kuuluvat tehtävät. Kirkon lähetysjärjestöt ja Kirkon Ulkomaanapu jatkaisivat toimintaansa, mutta yhteinen säätiö tarjoaisi puitteet yhteistyön toteuttamiselle ja lisäämiselle. Samalla se loisi foorumin kirkon lähetystyön ja kansainvälisen diakonian yhteisen strategian kehittämiseksi. Säätiö päättäisi kirkon lähetystyön ja kansainvälisen diakonian yleisestä linjasta, painopisteistä ja toimintaperiaatteista. Säätiötä johtaisi hallitus, jonka puheenjohtajana olisi piispa ja jäseninä edustajia kustakin perustajajärjestöstä sekä kokonaiskirkosta.

Neuvottelukunnan väliraportti alkaa teologisella osiolla, jonka otsikkona on "Kristillinen kirkko Jumalan läsnäolon ja toiminnan välineenä maailmassa". Lähetystyöstä ja kansainvälisestä diakoniasta käytetään johdonmukaisesti nimitystä kirkon lähetystehtävä. Sen toteutumista

seurakunnassa, hiippakunnassa ja kokonaiskirkon tasolla tarkastellaan erikseen. Kirkon lähetystehtävään neuvottelukunta sisällyttää sanan julistuksen, evankelioimisen, sakramenttien jakamisen, rukouksen, opetuksen ja koulutuksen, palvelun, raamattutyön, kirkkojen keskinäisen yhteistyön ja toiminnan taloudellisen, yhteiskunnallisen ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden puolesta.

Kirkon lähetystyön neuvottelukunnan puheenjohtajana on Lapuan hiippakunnan piispa Jorma Laulaja. 14-henkinen työryhmä jätti raportin kirkkohallitukselle, joka käsittelee välimietintöä alkusyksyn kokouksissaan. Neuvottelukunnan määräaika jatkuu vielä kaksi vuotta.

Kirkon lähetystyön neuvottelukunnan välimietintö on kokonaisuudessaan luettavissa Internetissä. Neuvottelukunta kaipaa esitykseensä kommentteja, jotka otetaan huomioon jatko työskentelyssä.

Väliraportti "Kirkon lähetystehtävä" on luettavissa osoitteessa http://www.evl.fi/kkh/kuo/klk/kirkon_lahetystehtava_valiraportti.htm

Palaute pyydetään lähettämään toimikunnan sihteerille, teol.tri Markku Antolalle (markku.antola@evl.fi).

Lähetysjärjestöille suositus ulkomaisista yhteistyösopimuksista

Kirkon lähetystyön toimikunnan asettama lähetysyhteistyön työryhmä on valmistellut muistion "Suomen Ev.lut. kirkon lähetysjärjestöjen periaatteet ulkomaisia yhteistyösopimuksia laadittaessa". Dokumentti on myös englanniksi. Työryhmä katsoo, että yhteistyösopimuksissa on mahdollista tähänastista paremmin ilmaista mm. se yhteistyökirkkoille merkittävä asia, että lähetysjärjestön toiminta on osa Suomen ev.lut. kirkon toimintaa. Kirkon lähetystyön toimikunta hyväksyi muistion kokouksessaan 29.4.2002, ja päätti lähettää sen suositukseksi kirkon lähetysjärjestöille

käytettäväksi niissä tilanteissa, joissa ne valmistelevat tai kehittävät yhteistyösopimuksia toisten kirkkojen kanssa.

Suosituksessa todetaan mm., että kirkon lähetysjärjestöjen toiminta on osa Suomen Ev. lut. kirkon ja sen seurakuntien lähetystyötä ja kansainvälistä diakoniaa, sekä ilmaistaan lähetystehtävän kokonaisvaltaisuus. Suosituksen mukaan lähetysyhteistyössä pyritään tasavertaiseen kumppanuuteen, mikä tarkoittaa sitä, että kaikilla kirkkoilla ja lähetysjärjestöillä on annettavaa toisilleen. Samalla kaikki ovat myös vastaanottajia.

Ritva Aalto eläkkeelle

Yli 20 vuotta kirkon lähetystyön keskuksen toimistosihteerinä työskennellyt Ritva Aalto jää eläkkeelle syyskuun lopussa. Ritva tuli KLK:een Pöykien Keskuksesta, ja oli sitä ennen ehtinyt olla pitkään monissa tehtävissä Suomen Lähetysseurassa. Kirkon lähetystyön keskus ja Kirkkomme Lä-

hetys -lehti kiittävät Ritvaa pitkästä, monivaiheisesta ja antoisasta työtoveruudesta. Toivotamme hyvin ansaittuja kauniita ja rauhallisia eläkepäiviä mm. Kirkkomme Lähetys -lehden parissa, jonka postituslistalle tähänastinen osoitteiston ylläpitäjä liitetään.

Kelpoisuus seurakunnan lähetyssehteerin virkaan

(Kirkkohallituksen yleiskirje 11.6.2002 Nro 26/2002)

Vuoden 1994 lähetystyön mallijohtosäännön mukaan "Seurakunnassa on lähetyssehteerin virka/osa-aikainen lähetyssehteerin virka/työsuhteinen lähetyssehteerin toimi/vapaaehtoinen lähetyssehteerilähetyssehteerinä toimiva viranhaltija/työntekijä" (Seurakunnan lähetystyön johtosääntö, 5§). Seuraava koskee vain niitä tapauksia, joissa on kysymys lähetyssehteerin koko- tai osa-aikaisesta virasta.

Piispainkokous päätti istunnossaan 14.-15.9.1999 kelpoisuudesta lähetyssehteerin virkaan. Sen mukaan lähetyssehteerin virkaan kelpoistava koulutus on liitetty diakonin tai diakonissan tai kirkon nuorisotyön ohjaajan kelpoisuuden antavaan ammattikorkeakoulututkintoon siten, että kirkollisen työn ammattiopintoihin sisältyy 5 opintoviikkoa lähetyssehteerin ammattiopintoja. Seurakunnan pannaha auki lähetyssehteerin viran tai osa-aikaisen lähetyssehteerin viran, tulee hakuilmoitukses-

sa ilmoittaa kelpoisuusehdot esimerkiksi seuraavassa muodossa:

1. piispainkokouksen hyväksymä lähetyssehteerin koulutus, ja
2. seurakuntaelämän ja lähetystyön tuntemus

Hyväksytyn koulutuksen toteamisessa on tärkeää ottaa huomioon, että em. piispainkokouksen päätökseen sisältyi myös nuorisotyön ohjaajan, diakonin tai diakonissan opistotasaisen tutkinnon suorittaneiden mahdollisuus päteviöityä lähetyssehteerin virkaan 5 opintoviikon ammattiopintoja sisällöltään vastaavalla kurssilla ammatillisena lisäkoulutuksena. Näitä kursseja järjestävät ainakin eräät DIAK:n yksiköt. Samoin piispainkokous päätti, että aikaisemman lähetyssehteerikoulutuksen suorittaneet säilyttävät kelpoisuuden lähetyssehteerin virkaan. Tällainen vuotta 2000 edeltävä koulutus osoitetaan kirkon lähetystyön keskuksen todistuksella, jossa mainitaan oikeus toimia päätömisessä lähetyssehteerin virassa.

Lähetysyhteisöiden koulutusta

Palkkiotoimisten ja vapaaehtoisten lähetysyhteisöiden peruskoulutusta järjestetään vuonna 2003 Helsingin ja Mikkelin hiippakunnissa.

Lähetysyhteisöiden täydennyskoulutuspäivät pidetään Helsingin hiippakunnassa 15.03.2003 ja Turun arkkihiippakunnassa 16.-18.05.2003.

Jos oman hiippakunnan koulutusajankohta ei sovi, voi osallistua toisen hiippakunnan koulutukseen. Tiedustelut ja ilmoittautuminen hiippakunnan lähetystoimistoon.

Ruokapeli kansainvälisyyskasvatukseen

Kuvitteellisessa El Doradon maassa on syntynyt ruokapela. YK järjestää kriisikokouksen, johon saapuvat maanviljelijä, ministeri ja opiskelija El Doradosta ja Suomesta, WTO:n asiantuntija sekä ylikansallisen FOOD'4U -yhtymän johtaja. Roolihahmot yrittävät keksiä nälän syyt ja löytää niihin ratkaisuja. Tämä on uuden kansainvälisyyskasvatusta varten tehdyn Ruokapelin idea.

Se on kouluihin ja seurakuntien nuorisotyöhön sopiva roolipeli, mutta sitä voi käyttää myös aikuisten opintokerhoissa.

Pelin teemat liittyvät moniin oppiaineisiin. Ruokapeliä voidaan niveltää mielekkäästi esimerkiksi ihmisoikeuksien, ympäristöasioiden ja demokratian sekä kansainvälisen politiikan ja talouden käsittelyyn.

Ruokapeli liittyy Kirkkojen kansainväliseen vastuuviikkoon ja suomalaisten kansalaisjärjestöjen Ruoka-aikakampanjaan, joka on käynnistynyt tänä keväänä.

Ruokapeli on osa 20.-27. lokakuuta vietettävän kirkkojen kansainvälisen vastuuviikon aineistoa. Vastuuviiikon teemana vuosina 2002-2003 on "Kenen leipää syömmme?" Viikko haluaa muistuttaa jokaisen ihmisen oikeudesta ruokaan ja lisätä tietoa nälän ja aliravitsemuksen syistä sekä tavallisen ihmisen mahdollisuuksista vaikuttaa niihin.

Vastuuviiikkoa varten on tehty myös juliste sekä idea-vihko. Vihkossa on tietoa nälästä ja maailman ruokataloudesta, eväitä vastuuviiikon viettoon, aineistoa hartauksia, nuoriso- ja lapsityötä varten sekä tapauskertomuksia maailmalta ja nettivinkkejä. Seurakunnille lähetetään myös Ruoka-aikakampanjan Globaali kurina -raportti.

Vastuuviiikon järjestävät Kirkon Ulkomaanapu ja Suomen ekumeeninen neuvosto.

Ruokapeliä voi tilata Kirkon Ulkomaanavusta, Marjatta Rytönen (marjatta.rytonen@evl.fi), p. (09)1802 465. Osoite PL 185, 00161 Helsinki.

Lisätietoja: kouluttaja Ulf Särs(ulf.sars@evl.fi), Kirkon Ulkomaanapu, puh (09)1802 406.

Theology meets multireligiosity -konferenssi Tanskassa

Pekka Yrjänä Hiltunen

Aarhusin yliopiston ekumeniikan ja misiologian laitoksen 13-15.5.2002 järjestämässä konferenssissa tuli esille kolme eri tapaa lähestyä moniuskontoisuutta ja uskontodialogia. Ensimmäisessä pyritään loogiseen analyysiin: mielenkiinto kohdistuu siihen, onko kyse eksklusivismista, inklusivismista vai pluralismista. Puhujat koettavat hahmottaa näiden tai niitä korvaavien käsitteiden rajoja ja arvioida tämän käsitteiden hyödyllisyyttä. Tämä intressi pyrkii tarjoamaan käsitteellisiä välineitä uskontojen välisen keskustelun hahmottamiseksi.

Toinen lähestymistapa on se, että pyritään teologisoimaan omaa tapaa suhtautua toisiin uskontoihin, hakemaan uskontodialogille raamatullista tai kristilliseen traditioon tukeutuvaa pohjaa. LML:n kokoomakirja (Explorations of Love and Wisdom: Christians and Buddhists in Conversation. LWF Studies. 03/2002) kutsuu tätä intressiä termillä "Dialogue in theological Reflection".

Kolmas tapa, joka näytti olevan useiden osallistujien suosiossa, oli keskittyminen käytännön dialogiin. Dialogia ei saisi käydä vain käsitteellisellä tasolla, eikä vain apologisessa hengessä, vaan on etsittävä käytännössä yhteistä uskonnollista tilaa. LML:n kokoomakirjassa tätä intressiä kutsutaan termillä "Dialogue in Spirituality".

Konferenssin pääluennot käsitelivät monikulttuurisuutta ja moniuskonnollisuutta, uskontojen välistä dialogia sekä uskontojen teologiaa. Luennot pitivät Victor Westhelle, F.W. Graf, Lamin Sanneh, Joachim Track ja Mark Heim.

Tanskan konferenssi tarjosi runsaan paketin aikamme uskontoteologiaa. Vielä ei ehkä kuitenkaan voida puhua uudesta oppiaineesta, mutta huomattavan tärkeästä teologian ja käytännöllisen kirkollisen ja yhteiskunnallisen elämän haaraa kylläkin.

Luvattu maa Joosuan kirjan valossa

Eero Junkkaala: Kenen luvattu maa. Joosuan kirjan selitys. Uusi Tie 2002. 202 s. + kartat ja kuvaliite.

Joosuan kirja on vahvasti historiaan ja maantieteeseen ankkuroituva kirja: kaupunkien ja kylien nimiä luetellaan satoja, israelilaisten sotaretkeä ja Kanaanin maan kaupunkien valloituksia kuvataan yksityiskohtaisesti. Joosuan kirjalla on myös hengellinen sanoma: se kertoo Jumalan ohjauksesta, käskyistä ja lupauksista.

Nykykeskustelussa Joosuan kirjan sanoma on joskus liitetty juutalaisten ja palestiinalaisten konfliktiin. Se herättää kuitenkin kysymyksiä: miten maan valloitus edellisiä asukkaita tappamalla saattoi olla oikein ja miten sitä voidaan soveltaa tämän päivän maailmaan?

Toisaalta voidaan pohtia tärkeää historiallista kysymystä siitä, millaista tietoa Joosuan ajoista saadaan arkeologian avulla. Joosuan kirjan selitysteoksen kirjoittaminen ei siis ole ihan helppo juttu. Eero Junkkaala kirjoittaa-kin esipuheessaan: "koska tehtävä tuntui hiukan ylivoimaiselta, otin sen mielelläni vastaan".

"Kenen luvattu maa" on tavallisille ihmisille kirjoitettu raamatunselitysteos. Toisaalta siinä selitetään kirjan historiallista taustaa, toisaalta pohditaan Uuden testamentin valossa sen hengellistä sanomaa.

Eero Junkkaala on perehtynyt hyvin Israelin arkeologiaan ja toiminut johtajana kaivauksilla. Hän kertookin laajasti siitä, miten arkeologiset löydöt suhteutuvat Joosuan kirjan kuvauksiin. "Kenen luvattu maa" -kirjassa on runsaasti karttoja, piirroksia ja valokuvia.

Joskus löydöt sopivat hyvin yhteen Joosuan kirjan kanssa, joskus taas syntyy ongelmia. Ebalinvuorelta vuonna 1980 löydetty kivirakennelma on todennäköisesti tulkittavissa alttariksi. Ajoituksellisesti tämä löytö sopii erinomaisesti vahvistamaan Joosuan kirjan (8:30–35) tiedon siitä, että Joosua rakensi Ebalin juurelle alttarin hiomattomista kivistä. Kaikki paikalta löydetty eläinten luutkin ovat sellaisia, jotka Mooseksen lain mukaan olivat puhtaita. Kanaanilaisilta paikoilta usein löydettyjä sian luita ei tältä paikalta ole löytynyt yhtään. Toisaalta esimerkiksi Jerikosta ei ole löytynyt jälkeäkään Joosuan ajan asutuksesta, joten kertomus muurien sortumisesta jää arkeologian kannalta arvoitukseksi.

Nykypoliitikot unohtavat usein uskonnolliset tekijät yrittäessään saada rauhan aikaan Lähi-itään. Luvattu maa on kuitenkin oikeastaan hengellinen käsite. Juutalaisuuden, kristinuskon ja islaminuskon pohjalta on etsittävä ratkaisuja, jotka tukevat eri kansojen ja uskontojen rauhanomaista rinnakkaiseloja Pyhällä maalla. Junkkaalan kirja antaa aineksia tällaiseen pohdiskeluun. Hän käsittelee kirjassaan laajasti ajankoh- taista kysymystä siitä, kenelle maa kuuluu. Junkkaalan mukaan Jumalan lupaus kansalleen on voimassa, mutta siitä ei seuraa, ettei maassa saisi asua pa-

lestiinalaisia. Poliittiset ratkaisut on tehtävä järkiperustein.

Anni Maria Laato
teologian tohtori
Åbo Akademi

Islam, mitä se on?

Risto Soramies. Islam ja evankeliumi. Suomen teologisen instituutin aikakauskirja Iustitia 15: Helsinki 2002. 145 s.

Kirjan tekijä, lähetystyöntekijä ja pastori Risto Soramies, on vuodesta 1972 työskennellyt perheensä kanssa Saksan liittotasavallassa, ennen muuta Turkista tulleiden muslimien keskuudessa. Nyt hän työskentelee seurakunnan pastorina Turkissa. Monivuotisen perusteellisen käytännöllisen ja teoreettisen perehtyneisyytensä perusteella Soramies pystyy kiinnostavalla tavalla sekä valaisemaan islamin syvintä olemusta että käymään rajaa islamin ja kristinuskon välillä. Paikka paikoin hän tarkoituksella kärjistää sanottavaansa. Monissa yhteyksissä hän tuo esimerkkejä kohtaamisista muslimien kanssa. Lukija tempautuu helposti tekstin mukaan.

Esipuheessa (7–8) Soramies rohkaisee lukijoita näkemään vaivaa islamiin perehtymiseksi. Tällä hän tarkoittaa "vakavaa työtä, tutkimusta, tutustumista ja selvää kantaa". Hän on sitä mieltä, että kysymykset islamin edustamasta arvomaailmasta ja totuudesta vaihtoehtoina kristinuskolle tulevat ennen pitkää Suomessa seurakuntien työntekijöiden ja uskonnonopettajien eteen. Siksi kirjassa halu-

taan kuin ennakoiden käydä läpi merkittävä määrä teemoja, joiden informaatio varustaa lukijaa syvällisesti muslimien kohtaamiseen. Soramies viittaa ranskalaisen politologi Pierre Lellouchen ennusteeseen, jonka mukaan Länsi-Euroopassa tulisi vuosina 2020-2030 asumaan 25-60 miljoonaa muslimia (133).

Soramiehen kirja sisältää 17 islamia käsittelevää artikkelia (9-145), joista osa on pidetty esitelminä ja luentoina. Artikkelit ovat kymmenen vuoden ajalta. Soramies käsittelee teksteissään muun muassa islamin peruspiirteitä, kristittyjen asemaa muslimimaissa, Lähi-idän ihmisen kohtaamista, kristillistä ja islamilaista saarnaa, kristillisen ja islamilaisen tunnustuksen rakennetta sekä kysymystä yhteisestä jumalanpalveluksesta.

Kirjan käyttökelpoisuutta olisi lisännyt asiasanahakemisto ja lähde- ja kirjallisuusluettelo. Tällaisenaakin kirja on hyvä opas islamin perusteiden opiskeluun ja rajankäynnin suorittamiseen kristinuskon ja islamin käsitysten välillä. Kirjan luettuaan on entistä paremmin tiedoin varustettu kohtaamaan muslimien, joita evankeliumin mukaan tulee rakastaa lähimmäisinä niin kuin itseä. Islamin esittämät ajan-kohtaiset haasteet kirkolle ja ehdotukset niihin vastaamiseksi Soramies kiteyttää kirjan lopussa (134-145).

Timo Vasko
Missiologian dosentti

Lutherin rukousoppia

Martti Luther: Kuinka rukoulla, ystäväni. Suomennos Matti Mikkola. SLEY-Kirjat 1995. 46 s.

Martti Lutherin kirjoittama pieni rukousopas ja samalla sielunhoidon käsikirja avaa näköalan katekismusmeditaatioon ja

hengellisen elämän ohjaukseen. Erinomaisen johdannon (5-15) on kirjoittanut suomentaja Matti Mikkola. Luther kirjoitti oppaan vuonna 1535 alun perin vaikeuksiin joutuneelle ystävälleen parturimestari Peterille.

Katekismusmeditaation raamatullisena perustana Luther pitää Psalmia 1:2. Meditaation paikaksi hän suosittelee sekä omaa kammiota että jumalanpalvelukseen osallistumista. Meditaation kohteena ovat Jumalan sana, uskontunnustus ja Isä meidän -rukous. Ajankohdaksi hän suosittelee aamua ja iltaa. Asentona voisi olla polvistuminen tai seisominen kädet ristittyinä ja silmät taivasta kohti luotuina. Tekstit tulisi lausua ääneen. Näin meditaatio on verrattavissa Jumalan sanan kuulemiseen. Jumala on läsnä kuultavassa sanassa ja usko tulee kuulemisesta.

Kuinka on rukoiltava? Oppaassa on kaksi osaa, valmistusosa ja pääosa, vaikka Luther alussa käsittelee ensin pääosaa. Katekismus-tutkiskelun pääosa toteutuu Isä meidän -rukouksessa (19-27). Tässä yhteydessä Luther toteaa: "... joka ajattelee monta asiaa, se ei ajattele mitään eikä myöskään tee mitään hyvin. Mitä enemmän rukous saa hallita sydäntä ainoana, kokonaan ja yksin sitä parempi rukous on."

Jos rukoilijalle on mahdollista, Luther aloittaisi meditaation Kymmenellä käskyllä (28-42), joita hän käsittelee nelinkertaisesti eli oppikirjasena, laulukirjasena, rippikirjasena ja rukouskirjasena (opetus-kiitos-katumus-rukous). Opas päättyy uskontunnustuksen käsittelyyn (42-46). Kristus ja koko Pyhä Kolminaisuus asuvat uskovan sydämessä. Silloin Jumala ja ihminen yhdistyvät siten, että Lutherin mukaan he ovat kuin "yksi kakku" (13).

Timo Vasko
Missiologian dosentti

Avaimia uskontodialogiin

Laura Maria Raitis ja Pekka Y. Hiltunen (toim.): Suunnista uskontojen maailmassa - dialogiopus seurakunnille. Suomen ev. lut. kirkkohallituksen julkaisuja 2001. Uskontodialogin aakkosia. 145 s.

Uskontodialogia ja uskontoteologiaa käsittelevää kirjallisuutta ei juuri ole ilmestynyt suomeksi. "Suunnista uskontojen maailmassa" -kirja kuuluu siis tältä osin harvalukuisen joukkoon. Kirjassa on selkeä missiologinen lähtökohta.

Sivumäärältään varsin suppeaan kirjaan on koottu monia laajoja ja monimuotoisia aihepiirejä ja teemoja. Olisi ehkä ollut parempi, että aiheiden määrää olisi jonkin verran vähennetty, jotta aiheita olisi voitu käsitellä hiukan syvemmin.

Juhani Pörstin luterilaista uskontoteologiaa perusteita käsittelevässä artikkelissa tulevat hyvin esille protestanttisuudenkin piirissä vallinneet hyvin erilaiset uskontoteologiset tulkinnat. Artikkelissa näkyy selkeästi kriittinen asenne uskontopluralismiin. Tämä näkökulma onkin yksi kirjan punaisista langoista. Seppo Rissanen valottaa islam-artikkelissaan hyvin sitä uutta todellisuutta, johon eurooppalainen islam on kirkot haastanut. Artikkelissa tulee hyvin ilmi kristinuskon ja islamin jännitteinen "sukulaisuussuhde".

Hannu Sorri tuo artikkelissaan esille toisaalta itsestään selvän, mutta helposti unohtuvan näkökulman uskonnon sosiaalisesta ja kulttuurisesta sidonnaisuudesta. Artikkelin uskontoa ja mielensterveyttä käsittelevä osuus jää valitettavasti aika ohueksi. Uskonnon kulttuurisen ja sosiaalisen taustan oivaltamiseksi kirjassa on Maija Räikkösen kokoamia taideterapian harjoituksia, joiden tarkoitus on toi-

mia virikkeinä ja apuneuvoina esimerkiksi kurssitilanteissa. Pekka Y. Hiltusen kokoamat kalvopohjat selityksineen ovat käytökelpoisia. Hän on selkeästi tiedostanut myös sen ongelman, joka koskee monimuotoisten asioiden ja käsitteiden tiivistämistä

Sivumäärä huomioon ottaen kirjassa on mielestäni onnistuttu melko lukijaystävällisesti nostamaan esille muutamia tärkeitä peruskäsitteitä (esim. eksklusivismi, inklusivismi, pluralismi ja postpluralismi), ongelmia ja näkökulmia uskontodialogin piirissä. Lähestymistapa uskonnolliseen moniarvoisuuteen lähtee klassisen kristinuskon itseymmärryksestä, korostaen kuitenkin kuuntelu- ja keskusteluvaihtoehtoja ja tiettyä avoimuutta suhteissa muihin uskontoihin. Mitään radikaaleja korostuksia kirjassa ei ole. Kirjallisuusluettelo on varsin laaja ja monipuolinen.

Artikkelikokoelmien ongelma on usein hajanaisuus. Kirjassa vaivaa jonkin verran myös se, että samoja lähetysteologisia perusteluja toistetaan monissa artikkeleissa. Paikoitellen teksti olikin melko "saarnatyylisiä". Kirjalle on kuitenkin kiistämättä oma paikkansa esimerkiksi seurakunnissa, joissa otetaan ensiaskeleita uskontodialogin mielenkiintoisella ja haastavalla alueella.

Jussi Sohlberg
TM, Suomen Kristillisen
Ylioppilasliiton
pääsihteeri

"Dialogia hunnettuna tai ilman huntua"

Dialog med og uten slør. Anne Hege Grung og Lena Larsen. Pax Forlag A/S, Oslo 2000.

143 s.

Viisi norjalaista naista halusi opetella käymään vuoropuhelua keskenään. Vuoden ajaksi he sitoutuivat tapaamaan toisiaan säännöllisesti ja jakamaan keskenään sekä arkea että uskontonsa juhla-aikoja. Naisista kaksi oli muslimeja, kaksi kristittyä. Viidentenä mukana oli valokuvaaja, joka kasvoi aikanaan sisälle ryhmän jäsenyyteen. Kokemuksesta tuli huomattavasti pitempiaikainen, keskinäistä ystävyyttä syventävä prosessi, jonka vaiheista on koottu kaunis kirja. Tämä matkakertomus on esimerkki siitä, että kristittyjen ja muslimien välinen vuoropuhelu ja yhteys on mahdollista.

Tärkeimpiä havaintoja naisten prosessissa oli dialogin kytkeminen arkipäivän elämään, arvokkaan ajan antaminen toiselle. Tapaamisia oli vähintään kerran kuukaudessa ja ne olivat luonteeltaan erilaisia. Ajankohdat, tapaamispaikat ja reviiirit haluttiin pitää tasapainossa eri osapuolten kesken. Sitoutuminen vähintään yhdeksi vuodeksi oli todistus osanottajien vilpittömyydestä ja huolellisen suunnittelun myötä se antoi ryhtiä prosessille.

Ensimmäisen vuoden aikana tapaamiset eivät johtaneet kovin syvällisiin opillisiin keskusteluihin. Aikaa annettiin tutuksi tulemiseen kodeissa ja vierailuihin pyhissä paikoissa. Vasta myöhemmin ystävyyden ja luottamuksen rakentuminen mahdollisti syvät keskustelut vaikeista aiheista. Erilaiset naiset löysivät me-hengen. Monta kertaa naiset yllättyivät tapaamisissa kokemastaan vapauden ja vahvuuden tunteista. Ehkä ne mahdollisti juuri dialogin perusedellytysten täyttyminen: rakkaudellisuus ja toisen huomioonottaminen.

Yksimielisyys ei välttämättä lisääntynyt prosessin myötä, mutta ystävyys syveni. Naiset havaitsivat jakavansa monia yhtäläisyyksiä. Molempien uskon-

tojen edustajilla oli vahva usko Jumalaan elämän ankkurina. Pyhyys oli todellisuutta. Yhdessä opittiin näkemään, mitkä asiat ovat arvokkaita ja luovuttamattomia toisen elämässä. Kumpikin osapuoli myönsi vahvistuneensa uskossaan, tulleen sitoutuneemmaksi uskonsa seuraajaksi. Tämä taas toi mukanaan valmiutta antaa toisen uskolle suuremman tilan omassa horisontissa.

Yhdessä leipominen, kotiaikareiden jakaminen ja aterioiminen rakensi parempaa yhteyttä naisten kesken kuin pelkkä mielipiteiden vaihtaminen. Dialogi ei kuitenkaan ole matematiikkaa, loogista etenemistä haluttuun suuntaan, vaan sitä muovaavat inhimillisten suhteiden herkkyydet, ajan ja paikan vaikutukset. Se ei tapahdu koskaan sterilissä tyhjiössä. Se on aina osa kontekstia, läheisimpiä ihmissuhteita, uskonnollisten yhteisöjen vaikutusta, yhteiskunnallista ja globaalia poliittista tilannetta. Siihen vaikuttaa enemmistönä tai vähemmistönä eläminen. Jokainen osanottaja kantoi omia kokemuksiaan sisälle vuoropuheluun. Prosessi herkeytytti kuitenkin naiset tiedostamaan, jos joku ryhmässä koki olevansa alakynnessä. Prosessi opetti tukemaan toinen toistaan, ettei kukaan joutuisi ulkopuolelle, puolustusasemiin. Dialogi on mahdollista vain keskenään tasavertaisten ihmisten kesken, joilla kaikilla on oma elämänsä historiansa. Pala palalta oli myös mahdollista purkaa väärinkäsityksiä. Ennakkoluulot vaihtuivat tietoon.

Kirja kuvaa kaikkea matkan varrella yhdessä koettua ja opittua. Se antaa tietoa muslimien ja kristittyjen juhla-ajoista ja haritusmalleista. Ramadan ja kristillisen paaston viero käydään läpi perheiden kokemuksina. Tutustutaan Norjan kirkon jumalanpalveluselämään samoin kuin islamin monenlaisiin ilmenemismuotoihin Norjassa.

Oman uskon keskeisten piirteiden esittäminen todettiin joskus vaikeaksi. Kuka määrittää sen mikä todella on olennaista? Mikä on tyypillistä islamia tai tyypillistä kristinuskoa? Vuoropuhelu ei kuitenkaan ole kilpailua paremmasta uskosta tai oikeimmasta mielipiteestä. Se ei myöskään tavoittele yksimielisyyttä. Kyse on kasvokkain kohtaamisesta ilman taka-ajatuksia. Läpinäkyvyyttä ja valmiutta muuttua itse, ei muuttua toista. Tämä tila mahdollistaa suuretkin vastakkainasettelut ilman uhkan tunteita ja vain sitä kautta naiset ovat oppineet toinen toisensa kunnioittamista. Kirjan otsikon viittaus islamilaiseen huntuun muistuttaa myös dialogin sisäisestä tilasta. Sielläkin on mahdollista verhoutua, suojata oma kaikkein yksityisin alueensa tai sitten avautua toisille.

Merkittävä osa dialogia tapahtui matkalla Pyhään Maahan. Kolme ryhmän jäsentä laajensi kokemustaan ja näkökulmaansa. He ottivat tuntumaa vähemmistö- ja enemmistötodellisuuksiin vaihtamalla puolta. Lähi-idässä molemmat uskonnot jakavat saman palestiinalaisen kulttuurin. Norjassa taas kukin ryhmä pyrkii elämään kulttuurisesti erillään.

Naisten ryhmä jatkaa tapamisiaan. Dialogin sisäinen tila kestää entistä enemmän. Osanottajat ovat yhä enemmän mukana persoonina, jotka uskaltaivat yhdessä.

Kirja värillisine valokuvineen tekee dialogiin osanottajat tutuiksi lukijalle. Se on avoin kertomus, joka koskettaa keskusteluillaan ja ihmisläheisyydellään ja antaa toivoa vuoropuhelun ja rauhanomaisen yhteiselämän mahdollisuudesta. Kirja ei mais- tu idealismille. Se on kuvaus naisten näkökulmasta islamiin ja kristilliseen uskoon ja toinen toisiinsa. Heidän kyvystään rikkoa uskontojen välisen vallankäytön rajoja.

Marja-Liisa Laihia
Maahanmuuttajatyön
sihteeri

Mission – ett spel?

Kajsa Ahlstrand: Mission – ett spel med många röster. Svenska kyrkans forskningsråd, Tro & tanke 2000:1. 62 s.

Red. Kajsa Ahlstrand och Håkan Sandvik: Samtal om religionsteologi. Svenska kyrkans forskningsråd, Tro & tanke 2001:3. 148 s.

Kajsa Ahlstrands lilla bok Mission – ett spel med många röster rör vid känslorna. Vi är många som letar efter en trovärdig kristen religionsteologi. Ahlstrands fråga på är aktuell: "Kan man ha en ödmjuk och öppen inställning till andra religioner och samtidigt vara trogen mot Kristus och kyrkan?" Men vågar man faktiskt ge upp lika mycket som Ahlstrand av det man vuxit upp med? Att läsa häftet känns otryggt och ibland till och med obehagligt. Häftet är ett modigt inlägg i debatten. Det är kontroversiellt och grundligt och utmanar till fortsatt diskussion.

Ahlstrands synvinkel är rätt så västerländsk. Hon citerar den asiatiska katolska biskopskonferensens utlåtanden men i övrigt hör vi knappast röster från icke-västerländska kyrkor. Visserligen ska vår religionsteologi i första hand bemöta västerländska behov. Men å andra sidan kan vi väl lära oss av de kristna som lever i länder med starka icke-kristna religiösa samfund.

I boken Samtal om religionsteologi är Ahlstrands inflytande uppenbart. Den börjar med "tio utgångspunkter för religionsteologisk reflektion och pastoralt handlande" som utarbetats vid en serie inofficiella symposier. Andra delen består av kommentarer till detta dokument. Sedan följer bredvidläsningsmaterial.

Av de tio utgångspunkterna vill jag lyfta fram tre: "Kyrkan kan inte vittna om någon annan frälsare än Jesus Kristus, samtidigt som vi inte kan sätta gränser för Guds frälsande kraft",

"Våra fiender är allt som förnedrar människor och bryter ner skapelsen" samt "Igenkännande och olikhet är förutsättningar för vänskap". Dessa tre är jag beredd att godkänna som riktlinjer för kyrkans religionsteologi och vårt handlande. Ett exempel på de problematiska punkterna är denna: "Gud är lika generös i frälsningen som i skapelsen". Jag frågar mig varför Gud ska vara som vi önskar. Kan han inte vara begränsande i frälsningen?

Bredvidläsningsmaterialet är inte helt och hållet i linje med de tio utgångspunkterna. Där talas t.ex. om vikten att ha respekt för vår egen tros anspråk på att vara viktig för alla människor, oavsett bakgrund, och respekt för andra människors tro som äkta tro. I utgångspunkterna har man löst spänningen mellan dessa två sorter av respekt genom att avstå från tanken att vår tro är viktig för alla människor. Jag anser att det är mer övertygande att lämna spänningen kvar. Den kristna tron innebär en hel del paradoxer som inte ska harmoniseras. Hellre håller jag med den av skribenterna som föreslår ett agnostiskt förhållningssätt. Alltså att vi inte kan uttala oss om i vilken mån andra religiösa traditioner är "sanna" eller "frälsande" vägar till Gud.

Dessa två böcker uppmanar oss att syssla med religionsdialog och religionsteologi. I bästa fall får vi uppleva något som arrangörerna till en gemensam andakt för muslimer, judar och kristna upplevde: "Den viktigaste delen i allt det beskrivna var samtalen, där vi fritt delade tankar, tro och övertygelse på ett respektfyllt och samtidigt tydligt sätt. Poängen var att hålla fram det som förenade, samtidigt som vi inte ville skapa något slags religiöst mishmash som var till intet förpliktande."

Laura Maria Latikka
Pastor, Esbo

Recensionen har i utvidgad form publicerats i Svensk Kyrkotidning.

Lähetysseuraksi? 2003

LÄHETYS JA KANSAINVÄLINEN DIAKONIA (5 ov) DIAK / Avoin ammattikorkeakoulu Kauniaisten yksikkö

Kurssi on tarkoitettu erityisesti kirkon diakonian tai nuorisotyön tutkinnon suorittaneille, joille se tuottaa pätevyyden lähetysseuraksi tehtäviin. Kurssin opintoviikot ovat hyväksi luettavissa, jos opiskelija myöhemmin täydentää opistoasteisen ammattitutkintonsa AMK- tutkinnoksi.

Lähiopintojaksot ovat 24.3-28.3. ja 12.-16. 5.2003

Kurssiin kuuluu lähijaksojen välillä kolmen ov:n etäopiskelujakso työelämään liittyvine tehtävineen. Etäjakso sijoittuu niin pitkälle aikavälille, että sen suorittaminen onnistuu työn ohessa.

Kurssimaksu (opetus ja materiaalit) 120 € jonka lisäksi tulevat lähijaksojen täysihoitomaksut molemmilta jaksoilta yhteensä 250 € tai puolihoito 95 €

Kurssin keskeisiä teemoja ovat mm:

- lähetys ja kansainvälisen diakonian teologisen perustan syventäminen ja soveltaminen ajankohtaisiin teemoihin
- lähetys ja kansainvälisen diakonian toteutuminen seurakunnan toiminnan kokonaisuudessa
- lähetys ja kansainvälisen diakonian kotimaiset ja ulkomaiset verkostot lähetys ja kansainvälisen diakonian tehtävät ja työntekijöiden/vapaaehtoisten toimenkuvat seurakunnassa ja yhteistyöverkostoissa
- yhteiskunnallinen, ekologinen ja poliittinen vaikuttaminen kolmannen maailman tilanteeseen kotimaan työssä
- uskontoteologia ja erilaisten uskontojen kohtaaminen (mm. uskontojen ja uususkontojen periaatteet ja toiminta) viestintä ja markkinointi lähetysseuraksi työssä

Kysy tarkemmin / ilmoittaudu

Marjatta Warttinen p. 020 160 6481
(marjatta.warttinen@mail.diak.fi)

Ajankohtaista tietoa lähetystilanteesta Aasiassa

Miten kristinusko ja buddhalaisuus kohtaavat Thaimaassa? Miten voivat Melanesian kargokultit? Muun muassa näihin kysymyksiin vastaa uusi *Lähetysteologinen Aikakauskirja* (7/2002).

Kirja antaa monipuolisen kuvan alueen historiasta ja nykyisestä tilanteesta. Aikakauskirjan kymmenen kirjoittajaa paneutuvat kristinuskon leviämiseen itä- ja etelä-Aasiassa. Aihepiirejä lähestytään ennen muuta kirkkohistorian, kontekstuaalisen missiologian ja uskontoteologian näkökulmista.

Kirsti Kena käsittelee artikkelissaan kristillisen lähetystyön reittiä Jerusalemissa kaukoitään. Per-Olof Malkin artikkeli antaa yleiskuvan lähetystyöstä aasialaisessa kontekstissa.

Aikakauskirjassa tutkitaan myös eri maiden uskonnollista tilannetta. Mikko Malkavaara pohtii tekstissään Intian dalitteologiaa. Anja Nurminen käsittelee lähetystyötä islamilaisessa Pakistanissa. Jaak-

ko Mäkelä ja Pekka Y. Hiltunen analysoivat buddhalaisuutta Thaimaassa. Kaisa Nikkilän ja Marketta Antolan kirjoitukset käsittelevät Kiinaa: Nikkilä pohtii kontekstuaalisuutta lähetystyöntekijä Toivo Koskikallion teologiassa ja Antolan artikkeli käsittelee tunnustuskuntien jälkeistä protestantismia Kiinassa.

Pekka Huhtinen käsittelee artikkelissaan kristinuskon japanilaistamispyrkimyksiä. Juha Auvinen analysoi "evankeliumin kes- tokilpailijoita", kargoistisia liikkeitä. Kirjallisuusluettelot johdattavat kiinnostuneet perehtymään artikkelien lisäksi myös aihepiirien laajempaan kirjallisuuteen. Artikkeleihin sisältyy englanninkielinen tiivistelmä. Aikakauskirjan julkaisija on KKK:n Lähetysteologinen instituutti. Yhteystiedot: päätoimittaja Timo Vasko (timo.vasko@evl.fi). Aikakauskirjan hinta on 8,5 euroa (+postikulut) ja sitä saa tilata sähköpostiosoitteesta julkaisymyynti@evl.fi tai puhelimitse 09-180 2315.

kirkkomme LÄHETYS

Vår kyrkas mission

kirkkomme.lahetys@evl.fi

JULKAISIJA / UTGIVARE
Kirkon lähetystyön keskus
PL 185
00161 Helsinki
Puhelin: (09) 18021
Faksi: (09) 1802 436
www.evl.fi/kkh/kuo/klk

PÄÄTOIMITTAJA /
CHEFREDAKTÖR
Hannu Paavola
hannu.paavola@evl.fi

TOIMITUSSIHTEERI /
REDAKTIONSSEKRETERARE
Hanna Salomäki
hasalom@hotmail.com

Tämän lehden
vastaava toimittaja
Timo Vasko

TOIMITUS / REDAKTION
Vuokko Vänskä (pj),
Lisa Enckell
Christine Eriksson
Pekka Karvanen
Hannu Paavola
Ann-Christine Marttinen
Hanna Salomäki
Leena Suominen
Timo Vasko

TAITTO / OMBRYTNING
CredoNet Oy, Silva Lehtinen

KUVANKÄSITTELY /
FOTOBEBETNING
CredoNet Oy, Heimo Nertamo

KUSTANTAJA /
FÖRLÄGGARE
Kustannus-Oy Kotimaa
PAINO / TRYCKERI
Uusimaa,
Porvoo 2002

PAINOS / UPPLAGA
8 500 kpl

KANSIKUVA / PÄRMBILD
Philippe Gueissaz

LEHTI ILMESTYY
kaksi kertaa vuodessa ja lähetetään
ilmaiseksi ev.lut. kirkon
papeille ja lehtoreille, uskonnon-
opettajille, lähetystyöntekijöille
ja lähetyssehteereille.

SEURAAVA NUMERO
ilmestyy maaliskuussa 2003
ISSN 0789-5135

KIRKON MISSIO 2000-LUVULLA

Kongressin raporttikirja on ilmestynyt!

Sisältää kaikki kongressin esitelmät ja puheenvuorot

250 sivua, hinta 10 e /kpl

TILAUKSET:
Kirkkohallituksen
julkaisu- ja AV-myynti,
PL 185, 00161 Hki
puh. (09) 180 2315
faksi: (09) 180 2454
s-posti: julkaisumyynti@evl.fi